

ZBERATEL'® 2006

7

Ročník XII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Známi rozprávkoví hrdinovia (5)

Výplatná známka nového emisného radu

Nový Zéland láka svojimi prírodnými krásami (23)

Z PONUKY FIRMY ZBERATEL'

Široký výber
námetov zo zaují-
mavých teritórií

Polský pozdrav
svetovej výstave
vo Washington

Obálka prvého dňa k známke k 5. výročiu černobyľskej katastrofy s príležitostnou pečiatkou výstavy venovanej tejto udalosti (18)

Bronzový medailón Faustíny, manželky Marca Aurelia – unikátny nález na Slovensku (9-11)

Populárna séria TK španielska má už 61 kusov (13)

Rakúske reminiscencie na legendy Formule 1 (6-8)

Je to naozaj skúšobná tlač? (14-15)

SÚŤAŽ

Vážení čitatelia,

práve v čase letného slnovratu vrcholila príprava prvého prázd-
ninového čísla nášho časopisu. Jeho obsah však vôbec za taký
nepovažujeme. Veď uplynulý mesiac sa niesol v znamení Bra-
tislavských zberateľských dní a ďalšej filatelickej akcie –
Národnej výstavy v Nitre spojenej s mládežníckymi akciami
a vyhlásením našej najkrajšej známky roka 2005. Postrehy
z bratislavského veľtrhu prinášame v tomto čísle, informácie
z Nitry prinesieme v čísle budúcom. O bratislavskej akcii len
krátko, prevýšila všetky očakávania a dúfame, že o jej ďalšie
pokračovania zatiaľ nemusíme mať obavy. Iste, vždy je čo zlep-
šovať, ale pozitíva rozhodne prevládla. A k nim bezosporu pat-
rila detská pošta a autogramiáda.

K júlovému číslu Zberateľa

V júni vrcholila aj vydavateľská aktivita Slovenskej pošty
pred prázdninami, keď tesne po našej uzávierke vyšli na spo-
ločnom tlačovom liste dve známky emisného radu Technické
pamiatky. Budú obsahom rubriky o novinkách Slovenskej pošty
v nasledujúcom Zberateľovi.

Aj v dnešnom čísle prinášame informácie o našich novin-
kách, o novinkách našich susedov, z ktorých opäť Rakúsko pri-
nieslo zaujímavý námet. Aj počet poštových pečiatok sa zvýšil.

V siedom pokračovaní seriálu z oblasti numizmatiky jeho
autorka pani Elena Minarovičová ostáva ešte v oblasti histórie
rímskeho mincovníctva.

Z obsahu júlového čísla treba spomenúť príspevok S. Šab-
latúru o nepravých skúšobných tlačkách, A. Paulinyová pokrač-
čuje v seriáli o počiatkoch našej známkovej tvorby, keď si
všimá obdobie rokov 1944 – 1946. M. Jobek pripravil už 99.
pokračovanie svojho MOT! Už teraz sme zvedaví na to jubilej-
né sté! Obdivuhodná výdrž a aktivita nielen zanieteneho zbe-
ratela, ale aj fundovaného odborníka v danej oblasti. O výplat-
ných listoch z menovej reformy v roku 1945 píše D. Evinic,
J. Solava pokračuje o zvieratách v službách človeka a M. Ba-
chratý lúšti záhadu riadkovej pečiatky. J. Korený pokračuje
o poľných poštách spájajúcich sa s činnosťou našich vojen-
ských misií v zahraničí. Zberateľské state prinášajú zaujímavý
príspevok Z. Radušku o histórii a súčasnosti známkovej zeme
Gibraltár. V tradičných rubrikách prinášame oznamy o zberateľ-
ských stretnutiach a inzerciu. Ako vždy pestrá ponuka firmy
Zberateľ poskytuje možnosti doplniť zbierky z oblasti námetov
aj teritórií.

Dúfame, že časopis bude vašim verným spoločníkom aj
počas dovolení a prázdnin.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XII. - 2006 • Číslo 7 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Z novinek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (6-8)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (6)** – Rímske mincovníctvo – obdobie rímskeho cisárstva (II) / Short course of numismatics – Roman mintage – period of the Roman Empire (II) / Grundschule der Numismatik – Römischen Münzwesen – in der Zeit der Römischen Kaisertum (II) (9-11)
- **I. Lužák: Chorvátske moderné maliarstvo** / Croatian modern painting / Croatische moderne Malerei (12)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (99)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (13)
- **S. Šablatura: Pozor – nekupujte!** / Attention – do not buy! / Achtung – kaufen sie nicht (14-15)
- **D. Evinic: Výplatné listy z menovej reformy 1945** / Some letters in currency reform 1945 / Auszahlungszetteln aus Währungsreform 1945 (16-17)
- **J. Solava: Zvieratá v službách človeka – Somár** / Animals serving people – Ass / Tiere im Dienst der Menschen – Esel (22)
- **A. Paulinyová: Známková grafika (4)** / Stamps and stamp graphics (4) / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (24-25)
- **J. Korený: Slovenská vojenská poľná nemocnica v misii OSN vo Východnom Timore** / Slovak military field hospital in UNO mission in East Timor / Slowakisches militärisches Feldspital in UNO Missionen in Ost Timor (26-27)
- **M. Bachratý: Záhada riadkovej pečiatky Aranyos-Maróth** / Mystery of line cancellation Aranyos-Maróth / Rätsel eines Linienpoststempels Aranyos-Maróth (28-29)
- **Z. Raduška: História a súčasnosť Gibraltáru – príloha Zberateľské state 20** / History and present of Gibraltar – supplement Collectors' articles 20 / Gibraltarsgeschichte und Gegenwart

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/44 250 149, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2006 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (30 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (52 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na počítačových disketách alebo na CD. Obrázové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 7/2006:

Redakčná uzávierka 19. júna 2006
Do tlače zadané 24. júna 2006
Dátum vydania 29. júna 2006

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám firma účtuje poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ. Všetkým abonentom časopisu firma poskytuje na ponúkaný tovar zľavu vo výške 5 %.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 7017280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberatelya je na pôvodnej adrese Račianska 17, ☎ 02/44 250 149, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk návšteva redakcie v utorku 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod. Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Známkou deťom - Jar

Slovenská pošta, a. s., namiesto avizovanej detskej známky s motívom známej detskej rozprávky Čin – čin, vydala 31. 5. 2006 výplatnú poštovú známku „Známkou deťom – Jar“ v nominálnej hodnote 10 Sk.

Na známke je detská kresba s motívom jari. Autorom detskej kresby je Jozef Šurkala. Autorom grafickej úpravy výtvarného návrhu emisie je akad. mal. Robert Hromec.

Známkou rozmerov 27 x 34 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko, na tlačových listoch so 100 známkami. Známkou má č. 378.

■ Hrad Devín s personalizovaným kupónom

Slovenská pošta, a. s., vydala 9. 6. 2006 príležitostný poštový známku „Hrad Devín“ v nominálnej hodnote 10 Sk s personalizovaným kupónom. Známkou č. 379.

Na známke je Hrad Devín, na upravených tlačových listoch je vpravo vedľa známky kupón určený na personalizáciu. Na časti nákladu je na kupónoch znak Policajného zboru SR, na pravom okraji UTL je nápis 15 rokov PZ SR.

Autorom výtvarného návrhu emisie je akad. mal. Karol Felix.

Upravené tlačové listy s 8 viacfarebnými známkami rozmerov 33 x 27 mm (na šírku) a 8 kupónmi (zhodných rozmerov) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko.

■ Fujara

Slovenská pošta, a. s., vydala 9. 6. 2006 výplatnú poštovú známku „Fujara“, z nového emisného radu Slovenské ľudové remeslo v nominálnej hodnote 25 Sk.

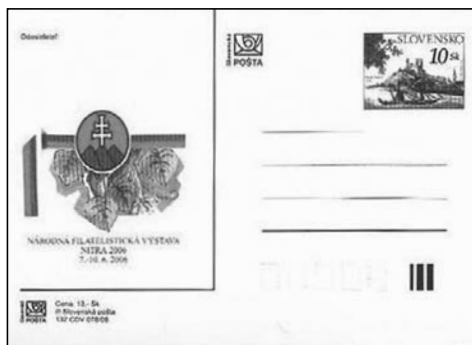
Na známke je muž v kroji s fujarou. Autorom výtvarného návrhu emisie je Igor Benca.

Známkou rozmerov 24 x 27,5 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt., Maďarsko, na tlačových listoch so 100 známkami. Známkou má č. 380.

■ PL: Národná filatelistická výstava Nitra 2006

Slovenská pošta, a. s., vydala 7. 6. 2006 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ v nominálnej hodnote 10 Sk a prítlačovým motívom „Národná filatelistická výstava Nitra 2006“.

V ľavej časti príležitostného poštového lístka je viac-

farebná prítlač symbolov slovenského národa z archívu Domu Matice slovenskej.

Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPT, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ PL: Deň Matice slovenskej

Slovenská pošta, a. s., vydala 8. 6. 2006 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prílačovým motívom „Deň Matice slovenskej“.

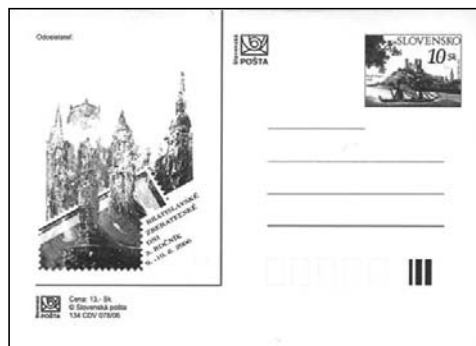
V ľavej časti príležitostného poštového lístka je viacfarebná prílač exponátu z archívu Domu Matice slovenskej.

Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPt, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ PL: Bratislavské zberateľské dni 2006

Slovenská pošta, a. s., vydala 9. 6. 2006 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prílačovým motívom „Bratislavské zberateľské dni 2006“.

V ľavej časti príležitostného poštového lístka je viac-

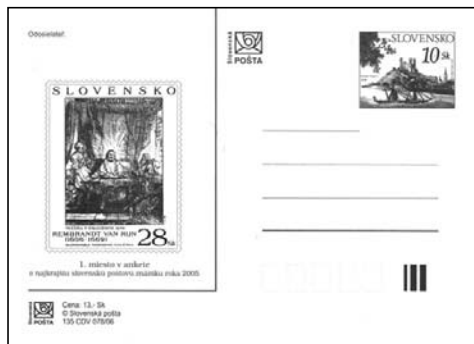
farebná prílač dominánt Bratislavy. Autorom prílače je akad. mal. Peter Augustovič.

Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPt, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ PL: Anketa o najkrajšiu slovenskú poštovú známku 2005

Slovenská pošta, a. s., vydala 10. 6. 2006 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou „Doprava na Dunaji“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prílačovým motívom „Anketa o najkrajšiu slovenskú poštovú známku 2005“.

V ľavej časti príležitostného poštového lístka je viacfarebná prílač s vyobrazením víťaznej poštovej známky emisie č. 364 – Rembrandt van Rijn: Večera v Emmauoch, pod ktorou je text „1. miesto v ankete o najkrajšiu slovenskú poštovú známku 2005“.

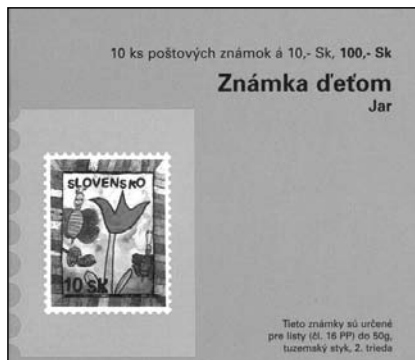
Poštový lístok na bielom ofsetovom papieri gramáže 160 g/m² ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň PROMPt, tlačiareň cenín, a. s., Bratislava.

■ ZZ: Známková deťom - Jar

Slovenská pošta, a. s., vydala 31. 5. 2006 k výplatnej poštovej známke „Známková deťom – Jar“ známkový zošítk.

Známkový zošítk obsahuje 10 ks známok emisie č. 378 „Známková deťom – Jar“ v nominálnej hodnote 10 Sk.

Známkové zošítky ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ CM: Známká deťom – Jar

Slovenská pošta, a. s., vydala 31. 5. 2006 k výplatnej poštovej známke „Známká deťom – Jar“ carte maxima s tulipánmi, ako symbolom jari.

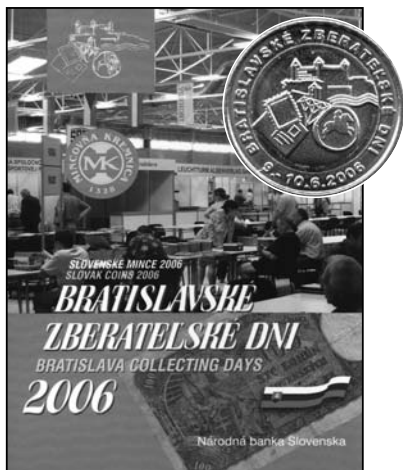
Autorom výtvarného návrhu carte maxima je akad. mal. Robert Hromec.

Carte maxima ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň KNIHTLAČ, Zohor.

NOVÉ MINCE

Počas slávnostného otvorenia tohtoročných Bratislavských zberateľských dní 9. júna, priamo vo výstavných priestoroch Incheby, Mincovňa Kremnica prezentovala novú sadu obehových mincí ročníka 2006, venovanú tejto, pre zberateľov významnej udalosti, ktorá sa uskutočnila už po tretíkrát.

Na obale sú zábery do výstavných priestorov predchádzajúcich ročníkov BZD, sprievodný text informuje o tejto akcii z pohľadu usporiadateľa. Na žetóne je znak Bratislavských zberateľských dní.

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK jún 2006

dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

■ 2. 6. 2006 Bratislava 1: **UVEDENIE ZNÁMKY - ZNÁMKÁ DEŤOM - JAR** • Peter Augustovič • čierna

■ 7. 6. 2006 Nitra 12: **NÁRODNÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA NITRA 2006** • Rudolf Cigánik • čierna

■ 9. 6. 2006 Bratislava 1: **15. VÝROČIE VZNIKU POLICAJNEHO ZBORU** • František Horniak • čierna

■ 10. 6. 2006 Nitra 1: **NAJKRAJŠIA SLOVENSKÁ POŠTOVÁ ZNÁMKA 2005** • Peter Čepeč • čierna

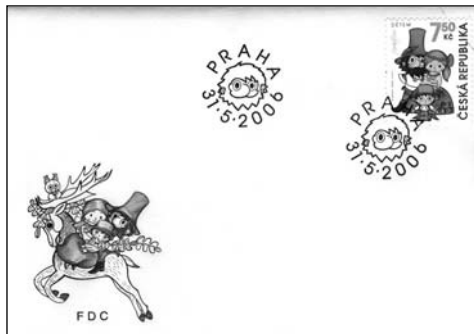
■ 10. 6. 2006 Bratislava 5: **BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI 3. ROČNÍK** • František Horniak • čierna

■ 14. 6. 2006 Bratislava 1: **FÓRUM PEDAGOGIKY** • neuvedený • čierna

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

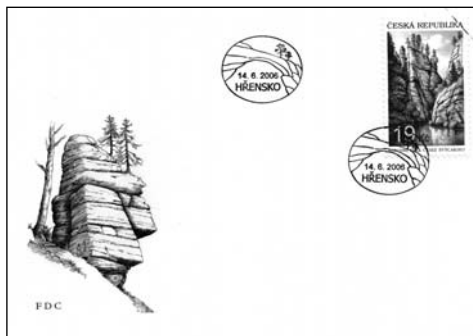
Česká pošta vydala 31. 5. 2006 známku **Deťom** nominálnej hodnoty 7,50 Kč. Na známke sú traja hrdinovia z rozprávok Václava Čtvrta Rumcajs, Manka a ich neposedný synček Cipísek. Podobu im dal popredný český výtvarník Radek Pilař, ktorého faksimile podpisu je tiež na známke doplnené textom **DĚTEM**. Radek Pilař (1931-1993) bol všestranným umelcom s mimořiadnym nadaním. Okrem ilustrácií sa venoval maľbe, grafike, fotoasambláži a venoval sa aj scénickej, filmovej a režisárskej práci. Je autorom televíznej postavičky Večerníček, ktorá volá už viac ako 40 rokov každý večer deti k rozprávke. K emisii bol vydaný tiež známkový zošitok s ôsmimi známka-

mi a dvoma potlačenými kupónmi s motívom Rumcajsa s Mankou a Cipískom. Kat. číslo známky je 0475.

Národný park České Švajčiarsko bol vyhlásený v r. 2000. Rozkladá sa v najhodnotnejšej časti Dečínskej vrchoviny a Šluknovskej pahorkatiny na rozlohe 79 km². Je tu unikátna geomorfológia pieskovcových skalných miest, kaňonov a tiesňav a na ne viazané rôzne ekosystémy. K najzaujímavejším lokalitám spolu s Pravčickou bránou patria tiesňavy riečky Kamenice. Tri najdivokejšie z nich (Srbskokamenická, Divoká a Edmundova) tvorili dlho veľkú prekážku obyvateľom okolitých obcí. Rieka bola zároveň aj dôležitým zdrojom obživy – plavenie dreva a rybolov počas tiahnutia pstruhov a loso-

sov. Dnes tadiaľ prechádza naučný chodník spojený s atraktívnou plavbou na člnoch. Na známke nominálnej hodnoty 19 Kč vydanéj 14. júna 2006 je zobrazená Divoká tiesňava, ktorá bola sprístupnená v r. 1898. Znáмка bola vytlačená rotačnou ocelotlačou v kombinácii s hĺbkotlačou na tlačových listoch s 50 známkami. Kat. č. známky je 0481.

Česká pošta vydala 14. júna 2006 v emisnom rade **Umelecké remeslá** dve poštové známky s námetom České drahokamy – šperkárstvo a puncovníctvo. Český granát – pyrop je už stáročia českým národným drahokamom. Bol využívaný na výrobu veľmi žiadaných liturgických i svetských klenotov a ozdobovali sa ním významné rúcha, kalichy, monštrancie, relikviáre i zbrane. Devätnásť stor. bolo obdobím veľkého vzostupu výroby, predaja a exportu českých granátových šperkov

a v minulom storočí v pokojnom období získaval modernizovaný granátový šperk obdiv na svetových výstavách. Známkou predstavujúce šperky s českými granátmi pripomínajú tiež 200. výročie českého puncovníctva,

ktoré s drahými šperkami úzko súvisia. V auguste 1806 bol cisárskym ediktom zriadený v Prahe Puncovný úrad. Na známke hodnoty 15

na tlačových listoch s 50 známami. Kat. č. známok sú 0482 a 0483.

Ministerstvo informatiky ČR vydalo 14. júna 2006 príležitostný poštový lístok s natlačenou známkou nominálnej hodnoty 7,50 Kč, venovaný **30. výročiu expozície Poštového múzea vo Vyššom Brode**. Na známke je budova cisterciárskeho kláštora vo Vyššom Brode,

kde je expozícia umiestnená. V obrazovej časti lístka sú ukážky exponátov zo zbierok Poštového múzea. Poštový lístok bol vytlačený viacfarebným ofsetom, pod logom Českej pošty je hologram slúžiaci ako ochranný prvok.

Rakúsko

Rakúska pošta vydala 18. mája 2006 v náklade 800 000 kusov príležitostnú poštovú známku **Falco - Rock me Amadeus** nominálnej hodnoty 0,55 eura.

"Amadeus, amadeus." tak spieval snáď tisíckrát na

koncertoch spevák Falco (vlastným menom Hans Hölzl) svoj hit, ktorého sa predalo milión kusov a ktorý ho katapultoval na najvyššie priečky hitparád. So skladbou „Rock me Amadeus“ sa Falco ako jediný Rakúšan umiestňoval na vrcholoch hitparád aj v USA. Na publikum zapôsobil premenou zastaraného klíše hudby Mozarta na nový imidž Mozarta: Prenesením historickej osobnosti do šoubisnisu a zvuku osemdesiatych rokov aktualizoval Mozarta. Falco týmto dosiahol v roku 1985 vrchol svojej kariéry.

Hans Hölzl sa narodil 19. februára 1957 vo Viedni, keď ako jediný z trojčiat prežil. Veľmi skoro prejavil svoje hudobné nadanie a „absolútny sluch“. Ako 16-ročný opustil školu a živil sa príležitostnými prácami. Ako 19-ročný začal študovať na Viedenskom konzervatóriu, pričom prejavil náklonnosť k rockovej hudbe sedemdesiatych rokov. Hral v rôznych hudobných skupinách v Berlíne a vo Viedni. Bez problémov miešal texty v taliančine, nemčine aj v angličtine. V roku 1982 naspieval prvý sólosingel s názvom Komissár, ktorý zapôsobil ako „bomba“ a ktorého sa predalo 7 miliónov kusov.

V roku 1996 sa presťahoval do Domikánskej republiky, kde začal nový život. V podstate však žil životy dva, ako umelec Falco – neurotický a výstredný, a ako Hans Hölzl – citlivý, zraniteľný a láskavý. Jeho nálady boli nevypočítateľné, zúfalo hľadal lásku, samota ho privedla do problémov s alkoholom. Jeho spôsob života viedol až k tragickej autonehode 6. februára 1998.

Rakúska pošta vydala 7. júna 2006 na malom tlačovom liste sériu ôsmich známok hodnoty 0,55 € (4 x), 0,75 € (2 x), 1 € a 1,25 € (spolu 5,95 €), ktoré zobrazujú **Legendy Formuly 1**.

Alain Prost. Patrí k najúspešnejším pilotom medzinárodného pretekárskeho športu. Bol štyrikrát majstrom sveta, absolvoval celkovo 199 Veľkých cien a získal 51 víťazstiev. Bol aktívnym aj v iných pretekárskych kategóriách.

Jackie Stewart. Počas ôsmich rokov pretekania oslávil v 99 pretekoch 27 víťazstiev a bol trikrát majstrom sveta. Obzvlášť výrazne sa angažoval za bezpečnosť pretekárskeho športu. V roku 2001 mu anglická kraľovná udelila šľachtický titul.

Jacky Ickx. Jeho prvé nadsadenie patrilo pretekom motocyklov. V roku 1966 vstúpil na pretekársku dráhu

a dostal šancu v tíme Ferrari. Ako 23 ročný dosiahol ako najmladší pretekár v histórii Veľkých cien svoje prvé víťazstvo. V 112 pretekoch osemkrát zvíťazil a dvakrát bol vicemajstrom sveta.

Jim Clark. Verný pretekár za značku Lotus, ktorého tímový šéf inováciou pretekárskych vozov Formule 1 priniesol významné konštrukčné zlepšenia. Dvakrát bol majstrom sveta, v roku 1965 ako prvý Európan zvíťazil na pretekoch 500 míľ v Indianopolise. V apríli 1968 sa smrteľne zranil.

Mario Andretti. Na scénu Formule 1 vstúpil v roku 1968. Počas 14 rokov absolvoval 128 pretekov, zvíťazil dvanásťkrát a v roku 1978 sa stal majstrom sveta. Po odchode zo scény F-1 až do roku 1994 sa zúčastňoval na pretekoch v rôznych kategóriach.

Stirling Moss. Desatnásobný šampión, ktorý by sa určite stal viac ako raz majstrom sveta, keby nemal záľubu len v britských pretekárskych autách. Počas sedemročnej aktívnej pretekárskej činnosti získal druhé a tretie miesta v seriáli majstrovstiev sveta. V roku 1953 po ťažkom úraze zanechal pretekanie. Anglická kráľovná ho v roku 1999 povýšila do šľachtického stavu.

Bruce McLaren. Objavil ho austráľčan Jack Brabham, keď ako mladý inžinier v roku 1958 v tíme Cooper začal svoju kariéru F-1. Pri prvom víťazstve mal 22 rokov a dlho bol najmladším víťazom Formuly 1. V roku 1966 založil svoju vlastnú stajňu a v roku 1968 spolu s D. Hulmom získal druhé miesto medzi konštruktérmi. V júni 1970 sa smrteľne zranil.

Sir Jack Brabham. Jeho meno je dodnes synonymom pretekov Veľkej ceny. Je prvým jazdcom v histórii, ktorého za jeho výkony v pretekárskom športe anglická kráľovná ocenila titulom sir. Je jediným pretekárom F-1, ktorý získal titul majstra sveta na vlastnoručne skonštruovanom vozidle. Jack Brabham sa zúčastil 126 pretekov, získal 14 Veľkých cien a bol trikrát majstrom sveta Formule 1.

(Hárček je vyobrazený na 2. strane obálky.)

Polsko

Pri príležitosti návštevy pápeža Benedikta XVI.

v Polsku Poľská pošta vydala 25. mája 2006 v náklade 1 mil. kusov známku nominálnej hodnoty 1,30 zł s vyobrazením svätého otca. Počas návštevy od 25. do 28. mája 2006 pápež bol na miestach spájajúcich sa s jeho prechodom – Jánom Pavlom II. Wadowice, Krakov,

Czestochowa, ale aj Osviečim a Varšava boli miesta, ktoré navštívil. „Buďte silní vo viere“ bolo motto prvej zahraničnej návštevy Benedikta XVI. Joseph Ratzinger bol blízky a uznávaným spolupracovníkom Jána Pavla II. Po oznámení výsledku konkláve o jeho zvolení za pápeža 19. apríla 2005 povedal: „Po veľkom pápežovi Jánovi Pavlovi II. kardináli vybrali mňa, prostého a skromného pracovníka na poli Pána“.

Už vyše pol storočia sa 1. júna slávi ako **Deň detí**. Pri tejto príležitosti

a práve v tento deň Poľská pošta vydala dve známky v tvare trojuholníka s námetom hračiek.

Obe známky majú nominálnu hodnotu 1,30 zł a vyšli v náklade po 800 000 kusov na tlačových listoch so 16 známkami. Napriek veku počítačových hier a ďalšej zábavnej elektroniky deti

sa tešia aj z klasických hračiek, a tie sú zobrazené na známkach zo zvláštnej úprave. (spracoval -pem-)

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (7)

PRE MLADÝCH AJ SKŔOR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Skôr ako sa v našom seriáli naučíme rozumieť rímskym minciam, teda ako identifikovať a dešifrovať všetky nápisy a vyobrazenia na nich, zmienim sa ešte o inej skupine starovekých rímskych mincí, pretože okrem bežných razieb poznáme aj iné druhy.

Sú to napríklad **mince posmrtné** alebo **konsekráčné**. Je známe, že veľa rímskych cisárov po smrti vyhlásili za bohov. O tomto akte rozhodoval senát a pri tejto príležitosti sa razili posmrtné - konsekráčné mince (zbožnenie = consecratio). Sú charakteristické najmä slovami DIVVS (božský) pri portréte panovníka a u cisároviene DIVA (božská). Na reverze mince je najčastejšie výjav z aktu zbožňovania, prípadne iný symbol – orol (posol bohov odnáša dušu na nebesá) alebo páv. Na niektorých minciach tohto druhu sa vyskytuje aj vyobrazenie oltára, pohrebnej hranice a iné. Veľké množstvo konsekráčnych mincí vydával pre svoju zomrelú manželku Faustinu st. (+141) aj napríklad cisár Antoninus Pius (138 -161). Na obr. 1 je averz, na obr. 2 reverz mince.

Medzi iné druhy razieb zaraďujeme aj **medailóny**. Na rozdiel od mincí neboli platidlom, ale mali slúžiť na oslavu určitej pamätnej udalosti. Začali sa raziť v obdo-

bí vlády cisára Augusta a stretávame sa s nimi až do konca rímskeho cisárstva aj v iných podobách a pod inými názvami (*kontorniaty*, rozličné známky - *tesserae*, *spintrie*, atď.). Medailóny boli v porovnaní s bežnými mincami oveľa väčšie, mali vyšší reliéf a po výtvarnej stránke boli oveľa náročnejšie. Pretože sa vydávali iba v obmedzenom množstve (z bronzu, striebra aj zlata), vyskytujú sa zriedkavejšie a zberateľmi sú vyhľadávané a vysoko hodnotené.

Aj na našom území sa môžeme pochváliť objavom vzácného rímskeho bronzového medailónu. Našiel sa náhodne v roku 1922 v blízkosti Leányváru – lže, okres Komárno, na miestach, kde sa kedysi v dobe rímskej odohrávali rušné vojnové udalosti, tzv. markomanské vojny. Ide o **medailón Faustiny ml. (+175)**, manželky cisára Marca Aurelia (161-180). Tento medailón patrí medzi vzácne pamiatky rímskeho mincovníctva a je známy na svete iba v troch exemplároch. A ten náš, jeden z nich, je v súčasnosti uložený v zbierke Slovenského národného múzea v Bratislave (*obr. na 2. strane obálky*).

Vonkajšie znaky mince

Aby sme mohli rímsku mincu identifikovať, to znamená, aby sme mohli podľa legendy a obrazu stanoviť kde bola razená, počas ktorého panovníka, v ktorej mincovni, v ktorej dobe a akú má nominálnu hodnotu, musíme v prvom rade prečítať na nej všetko, čo sa dá, legendy (opisy, texty, značky) aj obrazy.

Opis alebo kruhopis je jednou z najdôležitejších náležitostí mince a býva pri jej určovaní rozhodujúci. Najskôr treba rozlíšiť *lice* (averz) a *rub* (reverz) mince. Na rímskych minciach je to jednoduché. Averz určuje podoba panovníka (spočiatku božstva) a v opise okolo

Posmrtný denár Faustiny st. (+ 141) s opisom DIVA FAVSTINA na averze

Reverz zlatej mince Marciany (+ 114) s orlom a opisom CONSECRATIO

je meno vydavateľa v plnom znení alebo v skratkách spolu s tituláciou. Vyobrazenie s určitou legendou alebo pokračovaním titulov z averzu, značka mincovne a podobne je na reverze mince.

Opis mince prebieha obyčajne okolo okraja razby v smere hodinových ručičiek. Nemusí to však byť pravidlom (napríklad mince cisára Vespasiana alebo Tita). Portrét panovníka je zvyčajne obrátený vľavo alebo vpravo. Pri opise mincí je spôsob udávania strany veľmi nejednotný. Pri antických minciach je zaužívané udávať pravú a ľavú stranu podľa svojho pohľadu na mincu.

Legendy umiestnené na minci v riadkoch pod sebou nazývame *nápisy* a plochu, na ktorej sú, *mincovým polom*. K opisu mince sa musia bezpodmienečne pripojiť údaje o jej hmotnosti a rozmeroch, ktoré sa udávajú v gramoch a milimetroch. Hmotnosť má veľký význam najmä pri vzácnych kovoch a je dôležitá pri identifikácii razby a jej pravosti.

Pokiaľ ide o typ písma, dá sa všeobecne povedať, že na rímskych minciach a aj na väčšine stredovekých a novovekých sa najčastejšie používa *kapitála* (veľké tlačené písmo) a to *majuskula* (veľké písmo).

K štúdiu a poznaniu starovekých mincí je potrebná znalosť mien úradníkov v dobe republikánskej a neskôr panovníkových funkcií a postupnosť jednotlivých panovníkov. Je dôležité pripomenúť, že latinské „U“ sa písalo na rímskych minciach ako „V“. Prvé mince na počiatku republiky sú anepigrafické, anonymné alebo sa im hovorí nemé.

Hlavným námetom na averzoch cisárskych mincí je *portrét panovníka*, ktorý je takmer až do konca 2. storočia realistický a vyznačuje sa individuálnymi rysmi. Hlava panovníka je ozdobená najčastejšie vavrínovým vencom alebo lúčovitou korunou. Ikonografia rímskych panovníkov na minciach je z historického hľadiska neobyčajne cenná. Na minciach sa objavujú nielen cisári, ale aj podobizne ostatných členov rodiny, manželiek, matiek, sestier, bratov, synov a dcér. Niektoré mincové portréty s prekvapujúcou vernosťou zachytávajú realistické rysy tváre zobrazovaného, jeho vnútorný výraz a povahové črty.

Až do vlády cisára **Hadriana (117 – 138)** sú všetky mincové portréty znázorňované bez brady. Až on sám je ako prvý zobrazovaný na svojich mincových a sochárskych portrétoch dovtedy nezvyčajným spôsobom – s bradou – podľa vzoru gréckych filozofov, čím aj navonok vyjadroval svoju lásku a obdiv k helenizmu. Veľmi rozmanité sú portréty žien, čo do výrazu tváre, tak aj do bohatstva účesov, ktorých módný vývoj môžeme pozorovať na jednotlivých minciach. Niekedy sú portréty na oboch stranách mince, ide vždy o spoluvládca alebo manželku. Tieto spoločné razby sú však vždy veľmi vzácne (obr. 3 averz).

Okrem malých výnimiek, je v opise okolo hlavy panovníka jeho meno celé (VESPASIANVS, ANTONINVS,

Portrét cisára Hadriana (117-138), ktorý ako prvý zaviedol pestovanie brady, averz

COMMODVS) alebo v skratkách (VESP, AT, COMM). Ďalej môžu pokračovať tituly a skratky funkcií. Niektorí panovníci uvádzali ako súčasť svojho mena aj meno otca. Napríklad syn cisára Vespasiana sa volal Titus Vespasianus a na svojich minciach má takmer vždy uvedené T VESPASIANVS Je to dobrý rozlišovací znak, pretože sa títo dvaja cisári na svojich mincových portrétoch veľmi podobajú. Problémy môžu nastať aj pri minciach panovníčok (matky a dcéry) napríklad Faustina st. a Faustina ml., ktoré rozlišujeme pri rovnakých opoch podľa portrétu, účesu a ozdoby na hlave.

Skratiek titulov a funkcií, ich rozličných podôb a variantov je na rímskych minciach neobyčajne veľa. Uvediem preto iba niektoré z nich, najmä tie, s ktorými sa na minciach najčastejšie stretávame:

IMP (imperator = panovník, vládca), tento titul mohol získať panovník viac razy napr. IMP II, IMP III.

AVG (augustus = čestný prívlastok), osoba s týmto titulom je vznešená. V 3. až 5. storočí prichádza do opisu dvojité až trojité G na konci skratky. Znamená to, že v tomto období vládli dvaja až traja cisári. Žena bola označovaná ako AVGVSTA.

CAESAR, CAES, CAE, C (cisár, titul odvodený od mena G. I. Caesar). Podobne ako pri titule AVG aj cezári mohli byť dvaja alebo traja, preto skratka CAESS, CAESSS.

PONT MAX, P M (pontifex maximus= najvyšší kňaz)

TR P, TRIB POT (tribunitia potestas = tribún ľudu)

COS, CONS (konzul, najvyšší rímsky úradník. Tento úrad zastávali niektorí cisári opakovane a podľa opakovania úradu je možné datovať mincu)

PROCOS (= prokonzul, hlavná vojenská funkcia v provincii)

LEG (legatus, poverenec, veliteľ légie)

DN (dominus noster = náš pán). Prvý raz sa objavil na minciach za cisára Aureliana (270 - 275). Neskôr sa už používal všeobecne.

CENS (cenzor = najvyšší hospodársky a finančný úradník). Dozor nad štátnou pokladnicou, financovanie štátnych stavieb, ciest, akvaduktov a podobne.

CENS P = cenzor perpetuus (doživotný), obr. 4, reverz.

Na rímskych minciach sa často vyskytujú opisy kladných vlastností panovníkov v tejto forme:

DIVVS, DIVA – zbožnený – á (po smrti)

PP – pater patriae (otec vlasti)

PIVS – zbožný

FELIX – šťastný

FEL - felicissimus, najšťastnejší

BEATISSIMVS – najblaženejší

INVICTVS – nepremožiteľný

OPTIMVS – najlepší

Skratky titulov P M (najvyšší kráľ), TR P (tribún), COS (konzul), P P (otec vlasti) - na reverze denára cisára Trajána (98-117)

Pošta NOVÉ MESTO nad KYSUCOU

Nové objavy ďalších denných pečiatok sú ojedinelé. V tomto prípade ide o domicil pošty v dnešnom Kysuckom Novom Meste. Pošta tam bola založená 4. 2. 1871. Vývoj domicilu však prešiel mnohými zmenami. Od Kiszucza-Neustadt cez Kiszuczajhely, Kiszucz- Ujhely / Trencsén M., Kiszucz-Újhely, Kiszucz Újhely, Kiszucz- / Újhely až po Kiszuczajhely / A. Tieto varianty boli

v období rokov 1871 – 1918. Pečiatky boli typu E. 441 (d1), E. 452 (d1), 441 (d2), G. 449 a G. 472.

V rokoch 1918 – 1920 bol jazykový variant pečiatok zachovaný z predchádzajúcich rokov až dovtedy, pokým čs. pošta vyhotovila nové pečiatky. Teda Kiszucz Újhely, Kiszucz – Újhely (2). Ustálenie názvu pošty nastalo v rokoch 1920 – 1939 na Kysucké Nové Mesto / ČSP a Kysucké Nové Mesto / +++ a, b, c.

Objaviť novú pečiatku s novým domicilom pomohla moja práca o poštách na Kysuciach (lit. 4 a 5). Pečiatka s domicilom NOVÉ MESTO nad KYSUCOU / ČSP s dátumom 7-VIII.78 s rozlišovacím písmenom a je na potvrdenke šekového vplatného lístka poštového úradu šekového. Ide o pečiatku z rokov 1920 – 1936 typ M. 41. Teda chýbajúca číslica je pravdepodobne 2 (rok 1928). Monografie (lit. 2 a 3) uvedený typ pečiatky neuvádzajú.

Ako vidieť, aj po 86 rokoch resp. po 70 rokoch stále možno v poštovej histórii objavovať nepoznané.

Jozef Korený - SFVS

Literatúra:

1. Monografia Česko-slovenských poštových známok, diel 15
2. Monografia čs. známek, diel 16, 2. svazek
3. Monografie čs. známek, diel 17, 2. svazek
4. Korený Jozef: Pošta na Kysuciach v kontexte dejín Slovenska In: Martinia č. 1/1996
5. Korený Jozef: História pošty na Kysuciach In: Zborník prednášok z XVIII. Dní filatelie, Žilina 2001

Chorvátske moderné maliarstvo

V niekoľkých predchádzajúcich rokoch sa stalo takmer pravidlom, že chorvátska pošta vo svojom emisnom pláne poštových známok rezervuje miesta na prezentáciu diel významných domácich výtvarných umelcov. V trojznančkovej emisii vydanéj 1. 12. 2005 predstavila vynikajúcich majstrov moderného maliarstva.

Hodnota 1,80 Kn prináša reprodukciu obrazu **Eda Murtiča Zadar** (1950, olej). Predstavuje mesto po ťaž-

kom bombardovaní v 2. svetovej vojne. Strašidelným troskám architektúry kom bombar-dovaní v 2. svetovej vojne. Strašidelným troskám architektúry

trastuje bezhlavá plastika ženy s dvoma Picassovými holubicami. Toto dielo bolo prelomovým v tvorbe E. Murtiča (1921 – 2005), keď sa rozhodol pre modernú abstraktnú maľbu. S francúzskou tradíciou sa zoznámil na Akadémii v Záhrebe, s abstraktným expresionizmom na svo-

je americkéj ceste v r. 1951 – 1953. Vytvoril viacero tematických cyklov, predovšet-

kým krajín, s využitím rôznych techník a materiálov (olej, akryl, gvaš, grafiky, emaily). Žil a tvoril medzi Záhrebom a Vrsarom v Istrii, ale pritom usporiadal asi 150 samostatných výstav na všetkých kontinentoch. Jeho diela sa nachádzajú v najlepších verejných a súkromných zbierkach sveta. Bol členom Chorvátskeho Helsinského výboru pre ľudské práva a od r. 2004 riadnym členom Chorvátskej akadémie vied a umení.

Druhá hodnota emisie (5,00 Kn) je venovaná **Juliju Kniferovi** (1924 – 2004) a jeho dielu *Meander* (1978, akryl). Autor študoval tiež na záhrebskej Akadémii, kde sa zoznámil s tradíciou kubizmu a purizmu. V r. 1949 – 1952 vytvoril stovky variantov svojich autoportrétov. K minimalistickej, redukovanej, rytmicky opakovanej a geometrickej forme *Meandra* sa Knifer dostal svojou koncepciou antiobrazu, úplným zmiznutím všetkých obrysov. Po záhrebskej výstave *Nové tendencie* v r. 1961 sa stalo jeho abstraktné dielo známe aj v Európe. V r. 1973 – 1990 Knifer maľoval v štýle *Meander* prevažne v Tübingene u zberateľa Daciča. V svojej tvorbe sa neobmedzoval iba dvojrozmernou plochou, ale maľoval aj interiéry výstavných priestorov v Nemecku, Švajčiarsku, Francúzsku a Záhrebe. Od r. 1994 žil v Paríži.

Kresba (1962, atrament) **Miroslava Šuteja** je motívom poslednej hodnoty emisie (10,00 Kn). Dielo tohto autora (1936 – 2005) sa obyčajne vyznačuje fantáziou, kreativitou, humorom a myšlienkovou voľnosťou, kde sa spája geometrická abstrakcia s optickými efektami (op-art) a kinetickým umením. Šutej študoval grafiku na Akadémii výtvarných umení v Záhrebe. V r. 1961 – 1963 bol spolupracovníkom ateliéru Krsta Hegedušiča a v ďalších dvoch rokoch pokračoval v štúdiách v Paríži. Svojimi optickými kresbami skúmal vizuálne hranice modernej percepcie ľudského oka a vytváral svoj vlastný svet optickej fantázie. Už svojou prvou samostatnou výstavou v r. 1962 poukázal autor na surrealistický

východiskový bod svojho osobitého sveta, pre ktorý bola charakteristická neprítomnosť farby a experimentovanie s priestorovým iluzionizmom. Neskôr sa zúčastnil mnohých výstav optického a kinetického umenia v celej Európe. Osobitný význam majú jeho trojrozmerné predmety s pohyblivými segmentami. Iný pól jeho tvorby je však prístupný širokému okruhu priateľov umenia, čoho dôkazom je skutočnosť, že je autorom návrhu bankovky kuna a dnešnej verzie chorvátskeho štátneho znaku. Pripravil asi 200 samostatných výstav doma i v zahraničí. Bol riadnym profesorom Akadémie výtvarných umení v Záhrebe a riadnym členom Chorvátskej akadémie vied a umení.

Všetky prezentované výtvarné diela pochádzajú zo zbierok *Modernej galérie* v Záhrebe. Znamky vytlačila tlačiareň Zrinski v TL po šiestich kusoch viacfarebným ofsetom v celkovom náklade po 200 000 kusoch.

Ivan Lužák

**MALÉ OKIENKO
TELEKARTISTU**
 /199/
**RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFÓNNYCH KARIET**
 Marian Jobek

Zaujímavosť z Číny na TK

V posledných rokoch sú účastníkmi Medzinárodného zberateľského veľtrhu „Sběratel“ v Prahe aj zberatelia z Číny. Pri príležitosti 8. ročníka, ktorý sa uskutočnil v dňoch 16. až 18. 09. 2005 v Prahe, sa prezentovala čínska spoločnosť CHINA TIETONG vydaním zaujímavej predplatenej (prepaid) karty. Nominálna hodnota bola 10 jüanov. Náklad prepaid karty je mimoriadne nízky – len 400 kusov (obrázok).

Na averze karty je čínsky a anglický text: „8th International Trade Fair Collector Prague 2005 – 9 – 16 – 18, September 16 – 18th, 2005. First Chinese Phone Card Collector in Sberatel – Prague, Czech Rep.“. Označenie karty je CTTC5-05-P8-[1 - 1].

Súčasťou averzu ľavej časti karty je aj vyobrazenie národného symbolu Číny – medvedíka pandy a na pravej strane averzu karty je reprodukcia známky Čínskej ľudovej republiky, ktorá bola vydaná dňa 9. mája 1960 pri príležitosti 15. výročia oslobodenia Československa. Pôvodná známka mala nominálnu hodnotu 8 jüanov, je súčasťou 2-kusovej série a podľa katalógu Michel má č. 532 (len tak pre zaujímavosť známka má podľa katalógu Michel – Ázia 2006 katalógovú hodnotu 9 Mi€, čo je v porovnaní s katalógovou hodnotou uvedenou v katalógu Michel Ázia 1987 – 30 MiM výrazne menej). Na druhej známke zo série (Mi č. 533) je pohľad na Hradčany. V popredí známky dominuje bývalá československá, dnes česká vlajka, a za ňou je čínska vlajka a dvojica mladých z oboch krajín.

Fauna Ibérica – 10 rokov slávnej španielskej série TK

Pred niekoľkými rokmi – ešte v MOT č. 32 som opísal vtedy známe TK zo slávnej španielskej série, ktorú vo všeobecnosti pozná fakticky každý trochu skúsený zberateľ TK pod názvom „FAUNA IBÉRICA“. To už nehovorím o zberateľoch TK s námetom zvieratá. Táto séria TK, na ktorých sú zobrazené zvieratá nachádzajúce sa na Ibérijskom polostrove (ktorého podstatnou časťou je práve Španielsko) a vyznačujúca sa jednot-

ným dizajnom, teší srdcia zberateľov TK na celom svete. Táto séria začala vychádzať v januári roku 1996, pričom si vydobyla veľké zberateľské uznanie na celom svete. Začiatkom tohto roka uplynulo už 10 rokov, čo táto séria nepretržite vychádza, čo je zároveň svojím spôsobom medzi TK unikátom. Zatiaľ nič nenasvedčuje, že by sa španielska telefónna spoločnosť Telefónica chystala skončiť vydávanie tejto úspešnej série. V sérii majú zastúpenie rôzne druhy zvierat. Séria obsahuje nielen verejné TK, ale aj prívätne TK s nízkymi nákladmi. Od TK čísla 33 je už určená aj doba platnosti TK a od čísla 43 je nominálna hodnota v eurách (€).

V čase, keď som sériu prvýkrát opísal, bolo vydaných spolu 37 kusov, na konci roka 2005 mala séria vydaných spolu 61 kusov. Údaje v jednotkách, pri ktorých je pripočítaná menšia číslica, znamená výšku poskytnutého kreditu navyše v španielskych pesetách (Pta), resp. eurách (€). Ďalšia karta série je na 2. strane obálky.

Pozor – nekupujte!

Už mnohokrát som chcel napísať niekoľko riadkov o „skúšobných tlačiaciach“, ktoré sa skoro pravidelne objavujú na burzách, a tiež aj v rôznych aukciách. História týchto tlačí je asi tridsaťročná, a teda mnoho zberateľov o nich pravdepodobne nič nevie, začnem teda „od Adama“.

Niekedy začiatkom sedemdesiatych rokov som si bol pozrieť výstavu poštových známok, ktorá bola vo Zvolene. Pri prezeraní exponátov som sa pri jednom z nich (patril môjmu českému priateľovi) zastavil, pretože som tam zbadal niečo, čo som ešte nevidel – skúšobnú tlač známky hodnoty 5 Kčs emisie Výskum vesmíru (Pof. 2025) v čiernej farbe (obr.). Po návrate domov som telefonoval tomuto priateľovi, pretože ma zaujímal, odkiaľ získal vystavovanú čiernotlač. Zistil som, že ju kúpil na pražskej burze. Keďže som najbližší víkend cestoval do Prahy, zastavil som sa na burze a hľadal spomínaný známkový materiál, pretože v tom čase som veril, že skutočne ide o skúšobnú tlač. Na pražskej burze som získal nielen spomínanú čiernotlač „kozmonauta“, ale aj skúšobnú tlač tejto známky vo farbe.

Po ďalších návštevách pražskej burzy „U Nováků“ som už vedel, ktorí predajcovia ponúkajú tento materiál a postupne som získal aj ďalšie podobné tlače zámok z tohto obdobia. Musím však povedať, že ich bolo dosť, nehovoriac o tom, že to išlo do peňazí!

Šokovaný som bol o niekoľko rokov neskôr, keď som sa dozvedel históriu týchto „skúšobných tlačí“, že tie tlače nie sú pravé, pretože neboli zhotovené oficiálnym vydavateľom. Keďže zbieram aj falošné známky, presunul som ich zo zbierky ČSR do zbierky falzifikátov.

Avšak história týchto tlačí mala aj svoje pokračovanie.

Bolo to niekedy o päť rokov neskôr, bol stred týždňa a v práci som mal cez obed dlhšiu pauzu, tak som šiel

domov. Autom to netrvalo dlho, avšak len čo som prišiel domov zazvonil telefón. Zdvihol som slúchadlo a ozval sa mužský hlas a česky povedal: „Tady ministerstvo vnitra“, ja som sa predstavil a hlas mi oznámil, že sa mám obratom dostať na policajné riaditeľstvo „k dvom levom“ na číslo dverí to a to. Pretože som nemal dobré skúsenosti s policajnou organizáciou a aby som sa pripravil na „nejaký pohovor“, povedal som, že sa naobedujem a potom prídem. Hlas bol však neúprosný: „tak v tom prípade si pro vás přijedeme“. Pretože som nemal záujem, aby pred dom prišlo policajné auto, tak som hlasu povedal, že tam prídem.

Po príchode pred určenú miestnosť som sa pozdravil s tromi alebo štyrmi filatelistami, ktorých som poznal z bratislavskej burzy. „Aj vás sem zavolali?“, ozval sa jeden z nich. Čo sa deje, prečo nás sem zavolali, zareagoval som. „Vy to neviete?, vyšetrujú kto predával na burze tie „posunuté okná“ (Pof. 2241 – známka 30 h z emisie Historické pražské okná z roku 1977) a iné skúšobné tlače, odpovedal.

Išiel som teda dnu do kancelárie, za stolom sedel muž v uniforme, hodnot si už nepamätám. Slušne ma privítal (pokiaľ si dobre pamätám, bol to jediný esenbák, ktorý sa ku mne slušne správal), posadil som sa a začal rozhovor. Najprv osobné údaje a potom sa to začalo. Poznáte pána toho a toho? Poznám! Kúpovali ste od neho známky? (to už rozhovor bol po slovensky) Áno, kúpoval. A čo? Známký prvej republiky! Za koľko? To neviem presne, možno za dve alebo tritisíc! A kúpovali ste od neho aj známky druhej republiky? Nie! Povedal, že známky druhej republiky nemá. Potom nasledovalo ešte niekoľko otázok a odpovedí ohľadom predaja a kúpy od dotyčného.

Potom sa ma pýtal na ďalšieho pražského zberateľa – povedal mi meno, mne to však nič nehovorilo. Povedal som, že poznám veľa českých aj slovenských filatelistov, no väčšinou neviem, kto sa ako volá. Ešte niekoľkokrát otázku zopakoval, možno som už asi vedel o koho ide,

no v zásade som tvrdil, že toho pána nepoznám.

Nasledovalo však to hlavné – začal sa ma pýtať, ktoré skúšobné tlačie mám vo svojej zbierke. Máte kozmonauta? Mám! A od koho ste ho kúpili? Kúpil som ho na pražskej burze! Od koho? Od predávajúceho, meno

nepoznám! Máte umenie? Mám! Od koho? Kúpil som ho na pražskej burze! Od koho? Od predávajúceho, meno nepoznám! A táto diskusia pokračovala stereotypne, iba otázky sa týkali ďalších

emisii, asi v tomto poradí: Pražský hrad, Detský fond, Vtáci, Kvety, Unesco, Ludové zvyky, Ikony a Čs. aerolínie. Odpovede stále rovnaké, iba pri otázke na Unesco som si nebol istý, či to mám. Táto debata trvala asi pol hodinu, potom som mohol odísť.

Neskôr som sa dozvedel, že pražský filatelista, od ktorého som kupoval známky prvej republiky mal zoznam všetkých zberateľov, ktorí od neho kupovali známky a tento sa dostal do rúk ZNB, a tak nás všetkých vypočúvali.

Celá kauza bola neskôr spracovaná a uverejnená v Kriminálnom zborníku č. 3/1986. Tam sa konštatuje, že v tlačiarňach TÚS boli odcudzené nehotové tlačie, chybné známky a hárečky určené na skartáciu,

tiež tlačové dosky so skúšobnými odtlačkami molet, farba a papier. Vyšetrením sa tiež zistilo, že bývalý pracovník v nástrojárskej tlačiarne po sobotách a nedeliach na ručnom pákovom lise vyrábala rôzne tzv. skúšobné tlačie, ktoré dával do obehu.

Pri bližšom skúmaní týchto tlačí a z charakteru usporiadania niektorých z nich možno však tiež predpokladať, že tieto ani nemohli byť výsledkom riadneho výrobného postupu.

V týchto súvislostiach ostáva ešte niekoľko nevyjasnených skutočností okolo nevydaných hárečkov

„Gen. Svoboda s prezidentskou štandardou“. Ich predaj medzi zberateľmi bol tiež predmetom vyšetrovania a niektoré zistenia sa uvádzajú v spomínanom Kriminálnom zborníku. Na základe známych skutočností by sa, čiste teoreticky, tie, ktoré pochádzali z riadneho výrobného postupu a neboli skartované, a ktoré mohli byť neskôr oficiálne darované, mohli považovať za pravé, a tie ostatné, ktoré boli odcudzené (pravdepodobne dodatočne vytlačené, bez súhlasu vydavateľa) sú teda falzifikáty. Pýtam sa sám seba, kto dnes zistí, ktorý

háreček pochádzal z oficiálnych darov a ktorý bol odcudzený (falzifikát). Na to už zrejme dnes nikto nedá odpoveď.

Jednoznačnejšie je to s tzv. nátláčkami, „skúšobnými tlačmi“, ktoré boli nelegálne zhotovené v areáli tlačiarne. Tie sa veselo predávajú aj dnes, hoci všetko sú to falzifikáty. Vyskytujú sa aj v exponátoch Československa, napriek tomu, že tam nemajú čo robiť (pokiaľ nejde o exponát s poukazaním na falzifikáty). Zaradenie spomínaných a niektorých z nich vyobrazených „skúšobných tlačí“ by mohlo spôsobiť aj diskvalifikáciu exponátu.

Preto, vážení zberatelia, premýšľajte dobre o tom, čo si na burze alebo v aukcii kúpite.

Svätopluk Šablátura

Výplatné listy z menovej reformy v roku 1945

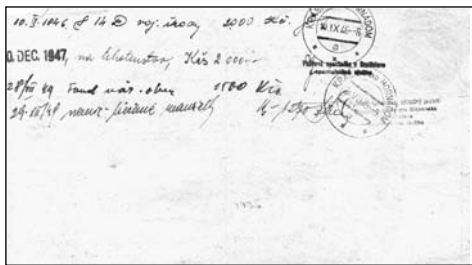
Na základe dekrétu prezidenta čs. republiky o obnovení čs. meny č. 91 z 19.10.1945 boli všetky vklady v poštovej sporiteľni a ďalších peňažných ústavoch (ak neboli vykonané v novej mene) od 1. 11. 1945 viazané a prestalo ich úrokovanie.

Staré peniaze vymeniť za nové do výšky 500 Kčs na osobu bolo možné na základe predloženia Výplatného listu. Výplatný list, ktorý sa vydával pre fyzické i právnické osoby, bola dvojdielna verejná listina, ktorá sa predávala po 10 korunách za kus.

Výplatný list pre fyzické osoby a domácnosti

Výplatný list pre fyzické osoby a domácnosti mala vyplniť oprávnená osoba a predložiť do 15.11.1945 spolu s lístkom pre domácnosť (odbernou knižkou) poštovej sporiteľni, poštovému úradu alebo inému peňažnému ústavu, v ktorom mala už vklad. Na tento list bolo možné vložiť staré platidlá i po 30. 10. 1945 alebo uskutočniť i dodatočnú výmenu. Po predložení výplatného listu sa prvý diel vkladateľovi vrátil. Plnoletí členovia domácnosti mohli mať svoj vlastný odberný list.

V dňoch 29. 10. 1945 až 4. 11. 1945 bolo možné na miestach, ktoré uskutočňovali výmenu starých platidiel za nové, vymeniť maximálne po 500 Kčs na každú osobu, ktorá bola uvedená na výmennom liste. Vymenená suma bola zaznačená na výmennom liste i v lístku pre domácnosť (odbernej knižke). Ak fyzická osoba nevyčerpala celú

Druhá strana výplatného listu č. 286: Pokračovanie záznamu výplat. 10. 9. 1946 bolo za vojnové škody poštou Krásna nad Hornádom vyplatených ďalších 2 000 Kčs. 10. 12. 1947 uhradila Poštová sporiteľňa Bratislava na tehotenstvo 2000 Kčs. 28. 7. 1949 pošta Krásna nad Hornádom vyplátila 1 500 Kčs s odôvodnením „Fond nár. obr.“. Posledný záznam je 29. 12. 1949 na účely výplaty „Nemoc – liečenie manželky“. Vyplácajúcim bola Poštová sporiteľňa, národný podnik, Oblastný ústav pre Slovensko v Bratislave.

povolenú sumu, 500 Kčs jej bolo možné od 29.10.1945 vyplatiť z jej vkladu, vymeneného na túto sumu.

Výplatný list pre fyzické osoby a domácnosti v slovenskej jazykovej úprave bol vytlačený v hnejdej farbe na našitom papieri. Vľavo hore je štátny znak ČSR s kruhovým orámovaním. Nad ním je údaj vydavateľa „REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ“. Údaj o predajnej cene, názov a určenie tlačiva sa nachádza v strede hornej časti. Hrubo orámovaná časť zaberajúca najväčší priestor má predtlač (v ľavej časti) na údaje o hlave domácnosti, v pravej časti o členoch domácnosti. V predtlačí nad nimi bolo potrebné uviesť názov obce a číslo odbernej knižky. Stred tlačiva bol vyhradený na priznanie vkladov v peňažných ústavoch, hotovosti v starých platidlách a čistý mesačný príjem. Pod týmto bola predtlač na vyhlásenie a podpísanie pravdivosti údajov uvedených na Výplatnom liste. Dolná časť obsahuje miesto na záznamy peňažných ústavov (i pošty) o dátumoch peňažných operácií, ich odôvodnení, sumy zloženia starých platidiel, výplaty v nových platidlách a miesto na pečiatky a podpisy pracovníkov peňažných ústavov alebo pošty, ktorí danú operáciu realizovali. Keď tento priestor na všetky záznamy nestačil, malo sa pokračovať na zadnej strane tejto prvej časti tlačiva. Na ľavej strane je zvisle vytlačené upozornenie „Falsšovanie sa trestuje“.

Česká jazyková úprava bola vytlačená na bielom papieri čiernou farbou. Obsahuje predtlače na obdobné údaje ako slovenská úprava. Najpodstatnejší rozdiel je v tom, že štátny znak je okrem kruhového orámovania umiestnený aj v orámovaní v tvare obdĺžnika postave-

Výplatný list pre fyzické osoby a domácnosti č. 286, slovenská jazyková verzia. 31. 10. 1945 bola v ňom vyznačená výmena starých platidiel za nové pre štyri osoby v celkovej sume 2 000 Kčs. 21. 2. 1946 bola z viazaného vkladu vykonaná výplata za dodávky na zásobovanie vo výške 2 000 Kčs. 10. 7. 1946 bolo vyplatených 3 000 Kčs ako náhrada vojnových škôd. Všetky tieto výplaty a výmenu starých platidiel za nové vykonala pošta Krásna nad Hornádom, čo dokladujú odtlačky jej dennej pečiatky čs. II. typu s rozlišovacím znakom „a“. Pokračovanie výplat je na druhej strane tlačiva.

ného na kratšiu stranu. V spodnej časti obdĺžnikového orámovania je údaj o výške a druhu poplatku. Na ľavej strane orámovania je zvisle vytlačený údaj „REPUBLIKA ČESKOSLOVENSÁ“ a na pravej strane taktiež zvisle „MINISTERSTVO FINANČÍ“

Vyhotovenie druhej časti tlačiva v oboch jazykových variantoch, ktorú si ponechával peňažný ústav alebo pošta, nemožno zatiaľ doložiť.

Výplatný list pre podniky (právnické osoby)

Vyplnený Výplatný list pre podniky (právnické osoby) sa musel do 15.11.1945 predložiť Poštovej sporiteľni, poštovému úradu alebo inému peňažnému ústavu. Spolu s výplatnou listinou, ktorá nesmela byť staršia ako 8 mesiacov, musela byť potvrdená bernou správou alebo spolu s pracovnými knižkami a prihláškami zamestnancov na sociálne poistenie.

Výplatný list pre podniky (právnické osoby), slovenská jazyková verzia, bol vytlačený na modrom papieri čiernou farbou. Umiestnenie a tvar štátneho znaku je obdobné ako na tlačive pre fyzické osoby, taktiež i názov tlačiva a údaj o výške manipulačného poplatku. Hrubo orámovaná časť má na ľavej strane miesto na údaje o firme a v pravej hornej časti predtlač na bankové spojenie, daňovú správu, ročný obrat, pod tým je miesto na vpísanie sídla firmy a údaje o mzdách. Stredná časť je vyhradená na potvrdenie pravdivosti údajov. V dolnej časti je predtlač na záznamy výplatného miesta, ktoré mohli pokračovať i na zadnej strane tlačiva. Vyhotovenie druhej časti tlačiva, ktoré si ponechávali pošty alebo peňažné ústavy a česká jazyková verzia tohoto druhu Výplatného listu nie je zatiaľ doložená.

Staré platidlá bolo možné ešte po 31. 10. 1945 vložiť na vkladné (sporiteľné) knižky a šekové účty v Poštovej sporiteľni do 15. 11. 1945. Fyzické osoby pri vklade museli predložiť Výplatný list.

Výplatný list pre podniky (právnické osoby) v slovenskom jazyku vyplnený roľníkom. V priestore na záznamy výplatného miesta nie je žiadny údaj o výpláte finančných prostriedkov. V priestore na pečiatku a podpis je odtlačok dennej pečiatky čs. II. typu pošty Majcichov s dátumom 29. 12. 1945

Výplatný list pre fyzické osoby a domácnosti č. 269/II, český jazykový variant. V mieste vyhradenom na záznamy peňažných ústavov je záznam z 2. 11. 1945 o vložení starých platiel v hodnote 2 000 K a následnej výplate 2 000 Kčs (4 osoby po 500 Kčs) v nových platišliach. Výmenu vykonala pošta Vsetín, čo potrdila odtlačkom znarodnenej protektorátnej pečiatky so zhodným dátumovým údajom. Dňa 9. 11. 1945 bolo na viazaný vklad vložených 17 114 K. Dňa 25. 11. 1945 bolo z viazaného vkladu vybraných 1 500 Kčs na svadbu. Posledné dva záznamy urobila Sporiteľňa mesta Vsetín. Na druhej strane je ďalších 14 záznamov o výplate prostriedkov z viazaného vkladu – na nábýtok, tehotenstvo, kočík, výživu.

Poštová sporiteľňa a ďalšie peňažné ústavy mohli od 1. 11. 1945 v zvláštnych, hlavne sociálnych, prípadoch uvoľniť z viazaných vkladov ďalšie čiastky, podľa smerníc a podmienok, ktoré na návrh Národnej banky Československej stanovilo Ministerstvo financií.

Do 31.12.1945 mohol dlžník, dlžnú čiastku vyššiu ako 100 Kčs vyrovnáť prevodom zo svojho viazaného vkladu na viazaný vklad veriteľa.

Všetky viazané vklady boli bez náhrady zrušené v menovej reforme, ktorá prebehla v roku 1953.

Obmedzenie činnosti pošty

Pošty nemohli v čase od 22. 10. 1945 do 31. 10. 1945 prijímať peňažné poukážky, poštové príkazy, poštové výberky, vklady na vkladové listy Poštovej sporiteľne, cenné listy, zásielky na dobierku a balíky obsahujúce peniaze. Pošty a Poštová sporiteľňa mohli prijímať iba vklady na vplatné lístky poštovej sporiteľne smerujúce na šekový účet osoby, ktorá platbu posielala a šekové účty verejných úradov a súdov.

Použitie Výplatných listov počas menovej reformy 1945 je dokladom činnosti pošty i peňažných ústavov v tomto období a môže byť využité v zbierkach numizmatických i filatelistických. Autor uvíta doplnenie údajov k danej problematike.

Dušan Evinic

Pramene:

1. Dekrét prezidenta čs. republiky č. 91 z 19. 10. 1945
2. V. Feldman – Menová reforma 1945 (Filatelie č. 12/2005)
3. Zbierka autora

Černobyl' – 20. výročie

Koncom apríla sme si pripomenuli jedno neslávne výročie – 20 rokov od tragédie neďaleko mesta v západnej časti Ukrajiny, Černobylu, ktorá sa stala mementom, aké katastrofálne následky môže spôsobiť neovládnutie jadrovej energie.

Výstavba jadrovej elektrárne v tejto oblasti sa začala v roku 1972 (prvý blok), do prevádzky bol uvedený v roku 1977, druhý blok bol uvedený do prevádzky v roku 1978, tretí r. 1981 a napokon štvrtý, ktorého výstavba sa začala v apríli 1979 bol uvedený do prevádzky r. 1983. V každom bloku z grafitových tehál bol umiestnený jadrový reaktor (výkon 1 000 MWe a 3 200 MWt) s 1 693 palivovými a regulačnými kanálmi, v každom palivovom kanáli boli dva palivové články. Palivom bol nízkoobohatený urán 235, moderátorom grafit slúžiaci na spomaľovanie elektrónov na rýchlosť potrebnú na štiepenie uránu. Ku každému palivovému kanálu sa potrubím privádzala chladiaca voda, ktorá sa pri prúdení kanálom ohrievala teplom uvoľneným zo štiepenia a menila sa na vodnú paru. Zmes vody a pary s teplotou 284 °C sa potrubím odvádzala do bubnového separátora, v ktorom sa z pary odlučovali vodné kvapky. Para potom prúdila parovodmi k dvom parným turbínam (každá s výkonom 500 MWe).

V elektrárni sa 26. 4. 1986 uskutočnilo plánované zastavenie štvrtého bloku. Pred odstavením reaktora mal byť vykonaný bežný experiment, ktorým sa malo overiť, či elektrický generátor poháňaný turbínou bude po rýchlom uzavretí prívodu pary do turbíny schopný pri zotrvačnom dobehu ešte asi 40 s napájať čerpadlá havarijného chladenia. Experiment bol z hľadiska jadrovej bezpečnosti jednoznačne chápaný ako nevýznamná elektrotechnická záležitosť.

Znižovanie výkonu sa začalo 26. 4. 1986 o 1. hod. po polnoci. O 1. hod. 23. minúte a 44. sekunde nastali krátko po sebe dva mohutné výbuchy, pretože reaktor bol pretlakovaný tvoriacou sa parou. Reakciou vodnej pary s rozžeraveným grafitom vznikol vodík, ktorý explodoval a rozhodol do okolia časť aktívnej zóny vrátane paliva a horiaceho grafitu, čo spôsobilo požiar. Rádioaktívny spad zamoril väčšinu územia Ukrajiny a Bieloruska, časť Poľska a Škandinávie a zasiahol aj vzdialenejšie

štáty (napr. Spojené kráľovstvo). Akútnou chorobou z ožiarenia rôzneho stupňa bolo postihnutých 237 ľudí. V širokom okolí sa prudko zvýšil počet ochorení na rakovinu a vrodených chýb (malformácií) u novorodencov. Viac ako 120 tisíc ľudí bolo evakuovaných a všetky dediny v okruhu 30 km boli zrovnané so zemou. Veľké plochy poľnohospodárskej pôdy sa stali nepoužívateľnými. Na odstraňovaní následkov katastrofy sa podieľalo 600 tisíc ľudí. Nad celým blokom reaktora bol v novembri

1986 vybudovaný betónový sarkofág, čím sa zabránilo ďalšiemu úniku rádioaktivity do okolia.

Prvý blok elektrárne bol odstavený r. 1996, druhý r. 1999 a tretí v r. 2000. Černobyl'ský reaktor sa používa len na území býv. ZSSR; konštrukčne, technicky aj fyzikálne sa podstatne líši od tlakovodných reaktorov v Čechách a na Slovensku.

A my sme niekoľko dní po katastrofe, bez bližších informácií čo sa vlastne stalo, išli veselo prvomájovať. Až po niekoľkých týždňoch, keď sme už mali trochu viac informácií, na amatérskych fotografiách spravených v sprievode, sme si mohli zopakovať vedomosti z fyziky o pôsobení rádioaktívneho žiarenia na fotografický materiál. Fotografie boli totiž neostré, postavy mali nezvyklé kontúry, a teda aj film vo fotoaparáte reagoval na neviditeľné žiarenie, ktoré nás nič netušiacich na 1. mája 1986 obklopovalo.

(-pem-)

Literatúra: Encyklopédia Beliana, 3. zväzok, SAV, Bratislava 2003

Filumenistika na Slovensku

Ide o zberateľský obor, ktorý združuje zberateľov zápalkových nálepiek a obalov zo zápaliek. Zberatelia - filumenisti na Slovensku sú od roku 1969 združení v Slovenskom filumenistickom zväze (SFZ). V dobách najväčšieho rozmachu sme registrovali asi 570 členov.

K 1. 6. 2006 sme mali 65 platiacich členov - členské na rok 2006 bolo 180 Sk. Členské zaručuje štyri čísla Správ SFZ (v júni bolo distribuované č. 186) a zahranič-

né novinky, katalógy a odborné materiály podľa ponukových listov. Posledná, 10. členská konferencia SFZ sa uskutočnila 13. mája 2006 v Bratislave, 5 členný výbor SFZ bude riadiť chod SFZ asi do roku 2010.

Samotný názov filumenista môžeme voľne preložiť ako „milovník ohňa“ a objavil sa v roku 1943 vo Veľkej Británii - (phillumensist) ako možný ekvivalent slova labelist. Zberatelia zápalkových nálepiek na Slovensku sa v tejto dobe oslovovali ako zberatelia etikietok. Okrem zápalkových nálepiek sa zbierajú i celé škatulky (kumyafisti), zápalky podľa veľkosti, farby a tvaru hlavičiek, nosiče a držiačky zápaliek, zapalovačlá - predchodcovia

zapaľovačov, atď. Vela zberateľov odradil prechod od klasických škatuliek s nálepkou na celokartónové s potlačou, pre ktoré sa vžil termín „prírezy“. Zápalkáreň Smrečina v Banskej Bystrici prešla na túto výrobu v roku 1970 ako prvá v bývalom Československu.

Základné delenie nálepiek je na domácnostné a exportné, v štyroch časových blokoch 1918 - 1945,

1945 - 1958, 1959 - 1992, 1993 - doteraz, ktoré sa ďalej delia na škatulkové, balíčkové a debnové nálepky. Okrem nich existujú i tzv. neoficiálne nálepky, jupiterky (trhacie alebo ploché obaly), ďalej sa zbierajú hárčeky, darčekové balenia, zahraničné nálepky atď. Podobne ako vo filatelii sa zbierajú i námety - šport, doprava, kvety, lokomotívy, lietadlá, mlyny, zvieratá, kozmonautika, atď. Kúsenejší a vyspelejší zberatelia zbierajú nálepky z Rakúsko-Uhorska, tzv. „austrie“, pokiaľ je na nich slovenský text, hovoríme o tzv. „staroslovákoch“. K všetkým blokom sú spracované a vydané katalógy,

k väčšine i albumy s výlepnými predtlačnými listami. Žiaľbohu falzifikáty, novotlače, podvrhy, makulatúry nálepiek neobišli ani filumenistiku.

Výroba zápaliek na Slovensku mala bohatú tradíciu. Stále nedoceneným zostáva zakladateľ výroby v C. a k. Rakúsko-Uhorsku - Štefan Ladislav Romer (1788 - 1842), rodák z Veľkého Šariša, ktorý po chemických zápalkách prišiel v roku 1834 vo Viedni s výrobou škrtacích zápaliek. Na rozdiel od Česka alebo Maďarska, kde sa výroba zápaliek datuje asi od roku 1836, prvé pokusy o výrobu zápaliek v Bratislave sú z roku 1833. Na Slovensku existuje asi 26 lokalít, v ktorých sa vyrábali zápalky. Medzi najvýznamnejšie patrili Bytča, Žilina, Trnava, Ružomberok a Banská Bystrica, kde sa výroba zápaliek a tým i výroba zápaliek na Slovensku skončila v roku 2002. Od tohto času, pokiaľ nepočítame výrobu a dovoz menších slovenských reklamných firiem, sú zápalky dovážané prostredníctvom Swedish Matchu z krajín EÚ.

SFZ spolupracuje so zahraničnými klubmi (britským BML&BS, českým ČFS, atď.) či už výmenou časopisov, katalógov alebo účasťou na výmenných schôdzkach - burzách. Napr. s ČR spoločne organizujeme rotujúce výmenné schôdzky filumenistov - 5. bola v roku 2006 v Píerove, 6. bude v roku 2007 na Slovensku. Spolu-

pracujeme i s filumenistickou sekciou Vlastivedného múzea v Trebišove, v roku 2007 odborne a exponátmi podporíme výstavu „100. výročie založenia zápalkárne v Banskej Bystrici“. Ďalšie údaje o slovenskej filumenistike objavíte v štvrťročníku „Správy SFZ“ alebo na stránke www.sfz.szm.sk

Vladimír Gajdoš, predseda SFZ

FIP – 80 rokov

Fédération Internationale de Philatélie – Medzinárodná filatelistická federácia bola založená 18. júna 1926 v Paríži, teda pred osemdesiatimi rokmi. Medzi siedmimi zakladajúcimi členmi, okrem Belgicka, Francúzska, Holandska, Rakúska, Švajčiarska a Nemecka, bol aj zástupca Zväzu československých filatelistických spolkov, dr. Zdeněk Řezníček, stredoškolský profesor z juhočeského mesta Klatovy.

Čo predchádzalo založeniu FIP? Je skutočnosťou, že čoskoro po vzniku poštových známok (Anglicko 1840) sa začala s ich zbieraním. Prví zberatelia najprv známky len hromadili, niektorí vytvárali generálne zbierky známkových zemí – to boli počiatky filatelie (1857). Skutočná filatelia vznikla až začiatkom šesťdesiatych rokov 19. storočia, keď sa vo svete začali vytvárať prvé filatelistické kluby a spolky, začali vychádzať filatelistické časopisy, albumy na známky a katalógy. A svoju činnosť začali aj obchodníci (okolo r. 1860).

V sedemdesiatych rokoch bola filatelia už celospoločensky uznávaná ako zberateľský odbor. V roku 1878 sa v Paríži konal prvý Medzinárodný filatelistický kongres, na ktorom sa zúčastnilo veľa významných filatelistov. Padli prvé návrhy volajúce po bližšej medzinárodnej spolupráci. Po vzniku Svetovej poštovej únie (UPU) v roku 1874 sa začala meniť aj emisná činnosť jednotlivých poštových správ. Znáмка prestala byť iba potvrdenkou za určitú službu, ale vďaka veľkému celosvetovému záujmu sa stala nielen zberateľským, ale aj obchodným artiklom. S rozvojom filatelie, hlavne námetovej, tak môžeme hovoriť o skončení „klasického“ obdobia.

Zvyšovaním počtu filatelistov začali pribúdať aj súťažné filatelistické výstavy. To všetko vyvolalo potrebu vytvoriť pre vystavovanie určité pravidlá a poriadok. Prvá medzinárodná výstava poštových

známok sa konala v r. 1881 vo Viedni, v býv. ČSR sa taká výstava uskutočnila v roku 1923 v Brne, na Slovensku bola prvá výstava v roku 1928 v Trenčíne.

Na medzinárodnej výstave v Haagu v roku 1924 sa začalo hovoriť o potrebe založiť medzinárodnú filatelistickú organizáciu, pokračovalo sa na výstave v Paríži v roku 1925, kde aj vznikla prípravná komisia, ktorá vypracovala návrhy hlavných dokumentov a zvolala kongres na 18. júna 1926 do Paríža. Prvá výstava pod patronátom FIP bola roku 1930 v Alžíri.

FIP dnes združuje filatelistické organizácie 78 členských štátov. Hlavným poslaním tejto organizácie je podpora zbierania poštových známok zo strany národných zväzov, organizovanie svetových a medzinárodných filatelistických výstav, stanovovanie zásad hodnotenia exponátov a iných filatelistických noriem, usporadúvanie odborných seminárov a prednášok, podpora bádateľskej činnosti, ale aj boj proti falzifikátom a ilegálnym vydaniám.

FIP úzko spolupracuje so Svetovou poštovou úniou a ďalšími medzinárodnými organizáciami so vzťahom k filatelii.

V období rokov 1980 až 1990 vykonával funkciu predsedu FIP vtedajší predseda Zväzu čs. filatelistov Ing. Ladislav Dvořáček. Už v sedemdesiatych rokoch ako podpredseda FIP viedol pracovnú skupinu pri ZČSF, ktorá sa aktívne podieľala na spracovaní výstavných poriadkov a materiálov súvisiacich s hodnotením exponátov na medzinárodných a svetových výstavách pod patronátom FIP. Výstavné poriadky, na ktorých príprave sa podieľali aj členovia ZSF, boli schválené na kongresoch FIP v rokoch 1975 a 1976.

FIP sa pripomína aj na niektorých čs. známkach. V roku 1962 bola vydaná známka (Pof. 1269) na počesť Dňa FIP, ktorý sa v rámci kongresu FIP počas svetovej výsta-

vy Praga 62 prvýkrát konal v ČSR. Odvtedy sa Deň FIP konal vždy v rámci výstavy, nad ktorou mal FIP patronát. Ďalšie známky ku Dňu FIP boli vydané pri príležitosti svetových výstav Praga 1968 (Ružencová slávnosť A. Dürera), Praga 1978 (prítláč na H 2334/35 – Tiziánov Apollón) a podobne k výstave Praga 1988 (prítláč na H 2861/62 Poklady NG). Jediná známka, ktorá má ako námet FIP pripomína jeho 60. výročie (Pof. 2747) a zároveň propaguje svetovú výstavu Praga 1988 vyšla v roku 1986 v hárčeku s dvoma kupónmi.

Po rozpade Československa 31.12.1992 sa členom FIP stal aj Zväz slovenských filatelistov.

(-pem-)

Literatúra:

Zpravodaj Spoločnosti sběratelů čs. známek SČF, č. 2/2006

Filatelie č. 4/1996

Filatelie č. 2/1977

Ďalší objav po rokoch ?

Náš čitateľ Z. B. zo Štúrova nám poslal zaujímavý nález: Poštovo použitú známku z emisie Československá národná plavba nominálnej hodnoty 1 Kčs (Pof. č. 2886), vydanú v roku 1989, na papieri, ktorý pod svetlom UV lampy vykazuje jasnú, bledomodroziarivú luminiscenciu. Teda charakteristické znaky papiera s prísadou opticky zjasňujúceho prostriedka (-oz-).

Podľa doterajších poznatkov bol celý náklad šesťznámkovej emisie vytlačený na papieri s prísadou luminoforu Cartax DP, označovaný ako -fl2- a doteraz žiadne iné vlastnosti papiera tejto emisie neboli zaznamenané.

Ako každý objav, aj tento, si žiada svoje potvrdenie na viacerých exemplároch. Predložená známka bola poštovo použitá, je na nej odtlačok strojovej pečiatky so zvyškom číselnice 022, čo by mohlo nasvedčovať, že ide

o poštu 800 22 Bratislava 022 na Tomášikovej ul.. Jej odtlačok majú aj zásielky vhoďené v Bratislave do poštových schránok. Bude zrejme potrebné pátrať po ďalších kusoch a najmä nájsť aj poštovo nepoužitú známku.

Pokiaľ by sa výskyt známky na papieri -oz- potvrdil, išlo by o veľmi zaujímavú skutočnosť, pretože papier s opticky zjasňujúcimi prostriedkami sa na rotačnú ocelotlač kombinovanú s hĺbkotlačou na výrobu poštových známok v tom čase už viac rokov nepoužíval.

Preto ku každému objavu po viacerých rokoch treba pristupovať zodpovedne, zistiť všetky možné súvislosti a nevyklúčiť aj možnosť požiadat' o vyjadrenie výrobcu známky a tieto skutočnosti overiť.

Obraciame sa preto na čitateľov, aby prezreli svoje zbierky a prípadné nálezy známky hodnoty 1 Kčs z emisie Čs. národná plavba na papieri s vlastnosťami -oz- oznámili redakcii. V súčasnosti so Spoločnosťou zberateľov čs. známok zabezpečíme potom spoľahlivý rozbor a potvrdenie alebo vylúčenie existencie papiera -oz- na časti nákladu tejto známky.

(-red-)

Naozaj d'etom ?

Slovenská pošta nám pripravila už nejedno prekvapenie. Novovydaná detská známka a súvisiace zberateľské materiály patria však medzi tie menej príjemné. Je zrejme, že ak v schválenom emisnom pláne avizované vydanie s námetom známej rozprávky Čin – čin sa nakoniec nerealizovalo, emisia bola zrejme šitá horúcou ihlou.

Táto skutočnosť však nemôže byť ospravedlnením, že na obale známkového zošitka je hrubá gramatická chyba v podobe mäčkňa na písmene D. Zo školských lavíc si pamätám, že takáto chyba v diktáte sa klasifikovala nedostatočnou. A zrejme ani dnes by žiak základ-

nej školy takúto chybu pred učiteľkou neobhájil tým, že to videl takto napísané na poštovej cene. Ale vydavateľa zrejme možné dôsledky netrápia, a pokiaľ je pusťil do sveta. A na dôvažok, v texte vpravo dolu má byť správne **na** listy... do **50 g** (nie *pre* listy... do *50g*), a čiarka a pomlčka za číselným vyjadrením nominálnej hodnoty pred skratkou meny Sk sa už nepoužíva.

Možno sú však všetky tieto úvahy zbytočné, pretože nemožno predpokladať, že táto emisia vzbudí záujem tých, ktorým je určená. Situáciu nemôže vylepšiť ani farebne nepodarená analogická pohľadnica vädnučích a nejasných tulipánov. Na koniec ostáva len otázka: Čím vlastne mala táto emisia oslovíť deti?

(-pem-)

Zvieratá v službách človeka – SOMÁR

Od dávnych čias zvieratá ľudí nielen živili, ale aj pre nich pracovali. Ich prvou prácou bolo nosenie bremien. Zvieratá s nákladom na chrbte sa pohybujú rozľahlými priestormi Zeme a kráčajú stáročiami až podnes. Raz sú to voly, inokedy somáre, kone, tavy, ale aj kozy, ktoré najviac používali v starej Číne a v Tibete. Na nosenie sa dalo využiť v podstate každé silnejšie zviera. Z vlastnej skúsenosti ľudia postupne prišli na to, že zvieratá omnoho viac utiahnu ako unesú a tieto zistenia aj nálezite uplatnili. Spočiatku

to boli dva konáre upevnené jedným koncom na bokoch zvieratá a druhým vlečúce bremeno po zemi.

Nebol by človek človekom, keby nevylepšoval ďalej. Velakrát si všimol ako ľahko sa zo svahu gúľa aj ten najťažší balvan ak je trošku gulatý alebo kmeň stromu. Je veľmi ťažký, neuniesol by ho ani veľký silák, ale z miesta na miesto ho celkom ľahko pregúľajú dvaja chlapi. Nasledovali chvíle tápania, ale len dovtedy, pokiaľ Sumeri ako prví vynálezcovia kolesa vylepšili možnosti prepravy.

Žasneme nad výkonmi Sumerického národa, ktorý nemal nikdy viac ako milión príslušníkov a obýval územie veľké ako náš jeden kraj pri rieke Eufrat a v jej okolí. Sumeri prví vynašli písmo (klinové), a tým ľudstvo vstúpilo do novej epochy – z predhistórie do histórie 3 000 rokov pred n. l. Sumeri sú prví stavitelia miest, prví známi poľnohospodári, prví známi zakladatelia štátu. Ich vynález kolesa je po zapálení ohňa najväčší objav človeka. Ťažké, ešte nedokonalé vozy im ťahali voly. Koleso však bolo na svete a znamenite sa osvedčilo.

Napriek veľkým prednostiam voza, najmä keď ho ľudia neustále zlepšovali a zmenšovali jeho hmotnosť, v mnohých prípadoch ešte stále najlepšie poslúžil chrbát zvieratá. Voz sa tiež nedal všade použiť, v horských oblastiach, na úzkych horských chodníkoch to bol problém. Tu sa najlepšie osvedčili práve somáre, ktorých pravlastou bola severná Afrika. Zdomácneli niekedy v 7. až 6. tisícročí pred n. l. Používali sa v starom Egypte a postupom času aj zapriahnuté do voza. Boli tu najdôležitejším dopravným prostriedkom. Postupne sa rozšírili do Malej Ázie a do južnej Európy.

Domácich somárov je niekoľko plemien. Sú rozšírené takmer v celom teplejšom pásme Zeme. Predpokladá sa, že sa vyvinuli zo somára divého somálskeho – *Eguus asi-nus africanus*. Zdá sa, že boli skrotené dokonca skôr ako kone. V krajinách Orientu sa používajú domáce somáre ako jazdecké ťažné a nosné zvieratá. Somáre si zachovali určitú individualitu, ktorá sa občas prejavuje tým, že odmietajú počúvať príkazy. Pohoniči preto s nimi mnohokrát zaobchádzajú veľmi surovo. Častokrát sa hovorí: „Si tvrdohlavý ako somár“ a používajú sa aj iné hanlivé nadávky. Opak je však pravdou, je to milé a nenáročné zviera. Býval často aj hrdinom rozprávok.

Križením konského žrebca a somárice vznikne mul. Je asi rovnako veľký ako somár a viac sa ponáša na somára ako na koňa. Len uši má kratšie.

Križením somára (žrebca) s konskou kobyľou vznikla mulica. Tá je oveľa väčšia ako somár, má dlhé uši, štíhle nohy a tmavú farbu ako koň.

Somár kulan kirgizský – *Eguus hemionus hemionus* je asi 2,5 m dlhý, v loptkách asi 115 cm vysoký, má svetlohnedú farbu, naspodku je biely. Hrivu, chvost a somársky chrbtový pás má čiernohnedý. Žije v malých stádach na šírých stepiach a v horách mongolského Kirgizska. Ďalšie nasy kulana žijú v Iráne, Afganistane, Turkmenistane, Nepále a Tibete, kde vystupujú až do výšky 5 000 m n. m. **Jozef Soľava**

Prírodné krásy Nového Zélandu

Turisti z celého sveta prichádzajú v tisícoch na Nový Zéland. V r. 2005 predstavovali príjmy od návštevníkov 621 mil. NZD, čo bolo o 9 % viac ako v predchádzajúcom roku. Medzinárodný cestovný ruch je významnou položkou v národnom hospodárstve. Príčina tohto rastúceho záujmu je dobre známa – sú to mimoriadne prírodné krásy. Tieto sa stali námetom novozélandských známok už v r. 1898. Najnovším prírastkom je šesťznámková emisia vydaná 1. 3. 2006, ktorá predstavuje výber najobľúbenejších cieľov.

Skalná brána **Katedrálový oblúk** (Cathedral Cove) na polostrove Coromandel leží na pobrežnej ceste k bielym pieskovým plážam. Toto územie je šiestou vyhlásenou morskou rezerváciou s bohatou paletou morského života.

Najfrekventovanejšou prírodnou atrakciou Nového Zélandu sú **vodopády Huka**, ktoré sa nachádzajú severne od ústia rieky Waikato do jazera Taupo. Každú sekundu cez úzke 100 metrové hrdlo vodopádu preteká 220 000 litrov vody. Prístupné miesta s dobrými výhľadmi pozdĺž uvedenej rieky, ako aj plavba na motorových člnoch, sa zaslúžili o názov „drahokam v korune“ Severného ostrova.

Mount Taranaki, známy aj ako Mount Egmont, vrchol so snehovou pokrývkou, je dominantou v širokej okolitej krajine. Poskytuje vynikajúce podmienky na horskú turistiku, horolezectvo a lyžovanie. Ako zdroj pre

viac ako 50 potokov a riek je botanickým unikátom. Nájde tu vegetáciu subtropickú i subalpínsku, ktorá je turisticky atraktívna po celý rok.

Ladovec Františka Jozefa vo Westlandskom národnom parku patrí do zovetého prírodného dedičstva. Je v stálom pohybe smerom k morskej hladine.

Každý deň návštevníci sledujú vertikálne lámanie ľadu, pričom vrchol ľadovca možno dosiahnuť vrtníkom. Územie je unikátne aj dažďovým lesom pravekých stromov a iných stálezelených druhov vytvárajúcich ekosystém, aký nenájde nikde inde na Zemi.

Priezračné modré vody **jazera Wanaka** sú ohraničené historickými vinohradmi v popredí známkového obrazu a zasneženými horami na odvrátenom brehu.

Polmesiacový záliv (Halfmoon Bay) ostrova Stewart je pozvánkou do rajskeho ticha pláží a vodných ciest – lákadla pre kajakárov. Ostrov má iba 390 obyvateľov a je dostupný letecky alebo plavbou. Poskytuje možnosť sledovať vtáka

kiwi, ktorý je ikonou Nového Zélandu. Odhaduje sa, že na ploche 180 000 ha žije viac ako 20 000 kiwi.

Všetky známky majú rovnakú nominálnu hodnotu 1,50 NZD, zodpovedajúcu poštovnému za pohľadnicu v medzinárodnom styku. Známky štvorfarebným ofsetom vytlačila tlačiareň Southern Colour Print, New Zealand, na tlačových listoch s 50 známkami.

Ivan Lužák

Slovacikum z Prahy

V poštovom múzeu Praha, Nové mlyny 2, je od 19. mája 2006 inštalovaná výstava Pošta na Slovensku v 20. storočí. Pri tejto príležitosti Ministerstvo informatiky ČR vydalo poštový lístok s natlačenou známkou nominálnej hodnoty 10 Kč. V sobotu 20. mája hlavná pošta Praha 1 na Jindřichskej ulici používala príležitostnú pečiatku. V tejto súvislosti je zaujímavé, že názov výstavy na prítlačí lístka, ako aj text v pečiatke sú v slovenskom jazyku. Vkusná celistvosť iste prispeje k obohateniu zbierok slovacík. Výstava potrvá až do 24. septembra 2006.

(inka)

Známka a známková grafika (4)

Slovenskí výtvarní umelci sa významnejšie zapojili do kontextu československej známkovej tvorby až v období SNP a v čase oslobodzovania našej vlasti Sovietskou armádou. Ich účasť na tvorbe v tomto období je významná z hľadiska ideového pôsobenia, obsahového zamerania a výtvarného formovania. Sú autormi prvých novodobých československých známok. Známky významným spôsobom dokumentujú prevrtné zmeny v spoločnosti.

Počiatky tejto tvorby sa viažu k času vypuknutia povstania, keď povstalecká pošta uvažovala o vydaní nových československých známok. Tieto známky sa mali tlačiť v Neografii v Martine a postupne na oslobodenom území dávať do obehu. Viacerí umelci, ktorí boli na povstaleckom území, boli vyzvaní, aby vytvorili a predložili vedeniu povstaleckej pošty návrhy známok. Známky mali vyjadrovať politickú a vojnovú situáciu. Predpokladalo sa vydať známky v piatich tarifných hodnotách.

Štefan Bednár predložil dva návrhy na známky. Jeden návrh predstavoval pohľad na Banskú Bystricu – srdce Povstania, druhý zobrazoval symbolické spojenectvo protifašistického frontu v podobe dekoratívne zorađených zástav spojencov z poslednej vojny spolu s československou zástavou.

Viliam Chmel si zvolil za námety svojich návrhov hrad Sklabiňu a partizána pod Strečnom, ako miesta, kde prebiehali urputné boje. Známky mali pripomínať hrdinstvo bojovníkov.

Grafik Ludovít Varga zobrazil partizána, ktorý v ľavej ruke drží sovietsku zástavu a pravú podáva vojakovi Slo-

venského štátu. Tento symbolický výjav, ktorý má pripomínať pripojenie vojenskej posádky k partizánom, umiestnil nad vyobrazenie Martina, kde k tomuto pripojeniu prišlo 25. 8. 1944. Je taktiež symbolom jednoty celého národa v boji proti fašizmu.

Druhý Vargov námety predstavoval symbol oslobodenia v podobe päste, ktorá rozbíja mreže.

Martin Benka vypracoval 3 návrhy známok. Pripomínal nimi taktiež prvé boje v Martine. Návrhy vytvoril v Banskej Bystrici, nestačil ich však odovzdať Povereníctvu pôšt pred evakuáciou Banskej Bystrice. Zobral ich so sebou do hôr, kde boli zničené.

Povereníctvo pôšt schválilo šesť z podaných návrhov. Práce autorov Š. Bednára, V. Chmela a L. Vargu neboli poňaté jednotne, preto poverili juhoslovanského

grafika Štefana Milovana Krakera – účastníka SNP, aby jednotlivé námety zjednotil grafickou úpravou a pripôsobil ich pre hĺbkotlačovú reprodukčnú techniku. Kraker zjednotil kresbové motívy ornamentálne pôsobiacim orámovaním a páskou s nápisom Československo. Uvedené dekoratívne prvky zjednotili vzhľad emisie, súčasne nežiadúco potlačili pôsobenie hlavného motívu a jeho ideový účinok. Ani tieto materiály sa nezačovali. Museli byť narychlo spálené počas razie. Po oslobodení bol Kraker poverený, aby spamäti, v duchu pôvodnej koncepcie, vypracoval duplikáty návrhov. Podľa týchto predloh sa vytlačili známky emisie k 1. výročiu Povstania. Kraker s použitím známk tejto emisie vytvoril pamätný hárček v prospech pozostalých po padlých povstalcoch. Kompozíciu zo známk doplnil kresbou v okrovej farbe. V hornej časti dominuje idealizovaná kresba matky s detmi plačúcimi nad hrobom otca, v dolnej časti je dramatický bojový výjav. Kompozíciu dotvárajú starostvetsky pôsobiace symboly.

Anton Hollý vypracoval v čase SNP celý súbor osemnástich návrhov na známky. K ich realizácii nedošlo, lebo ich nestačil odovzdať pošte. Pred odchodom do hôr náčrty uschoval k rozhlasovému materiálu (pracoval v povstaleckom rozhlase v Banskej Bystrici), a tak zostali založené a neobjavené ešte dlhší čas po oslobodení. Zachovali sa šťastnou zhodou okolností.

Prvými známkami platnými na oslobodenom území Československa sú dve výplatné známky (spolu 7 hodnôt)

vydané v Košiciach 26. 3. 1945, teda ešte pred skončením vojny, keď veľká časť územia bola ešte okupovaná.

Leo Gajdzica je autorom známky (hodnota 2 K, 5 K a 6 K), ktorá v symbolickej skratke zobrazuje profil červenoarmejca, československý štátny znak a v dolnej časti siluetu Košíc. Všetky kresbové prvky sú povýšené do roviny jednoznačného symbolu.

Autorom druhej známky z tejto emisie (hodnoty 1,50 K, 9 K, 13 K, 20 K) s námetom česko-slovenského priateľstva je Ján Gejzer. Aj on používa symbolické vyjadrenie – zástavy, obrysy republiky, podanie rúk, žiariace slnko.

Keď autori uvedených známk týmito prácami v známkovej tvorbe debutovali, a nie vždy išlo o originálne pôvodné riešenia, známky predstavujú prínos

z hľadiska ideovosti námetu, jeho výtvarného vyjadrenia. Jednoznačnými symbolickými prvkami, jasne dešifrovateľnými znakmi, plošným poňatím zdôrazňujúcim myšlienku, bez zatažujúcej drobnokresby detailov, oprostené od ornamentálne-dekoratívneho prejavu, sa výtvarne odlišujú od vyhranene perokresbového charakteru oceloryteckých známk predvojnovnej ČSR.

Poštová správa postupne vydáva ďalšie známky obnovenej ČSR, niektoré emisie sú tlačene mimo územia štátu. Emisná činnosť sa postupne normalizuje, koncentruje sa v Prahe. Tvorba českých autorov formovo nadväzuje na tradíciu ocelotlačových známk predvojnovnej ČSR.

Zo známk, ktoré boli príspevkom slovenských autorov možno spomenúť Bratislavské vydanie, auto-

rom návrhu známky je L. Cáder. Návrhy troch známk emisie Návrat Čechov a Slovákov (s príplatkom v prospech presťahovalcov) sú dielom Aurela Kajliča. Na známku vydanú k 100. výročiu zrušenia poddanstva sa dostalo dielo Janka Alexyho, ktoré nebolo vytvorené na využitie v miniatúrnom formáte, ale iba druhotne určené na tento účel, a pri jednofarebnej hĺbkotlačovej

reprodukcii značne utrpelo na pôsobivosti.

Tieto emisie uzatvárajú obdobie, v ktorom slovenskí výtvarníci pomerne výrazne pôsobili v známkovej tvorbe Československa. Ich ďalšie vystúpenia v tejto grafickej disciplíne zaznamenáva filatelia i história umenia až po dlhšom čase odmlky.

Antónia Paulinová

Slovenská vojenská poľná nemocnica v misii OSN UNTAET – UNMISSET vo Východnom Timore

Zložitú cestu k samostatnosti Východného Timora riešila BR OSN mandátom generálneho tajomníka OSN pre stabilizovanie situácie na ostrove pre medzinárodné sily INTERFET pod vedením Austrálie. Tieto sily sa neskôr transformovali do mierových síl UNTAET (UN Transitional Administration in East Timor – Prechodná správa Východného Timora) a po vyhlásení samostatnosti krajiny 20. 5. 2002 na mierovú misiu UNMISSET (UN Mission of Support in East Timor – Podporná misia OSN vo Východnom Timore).

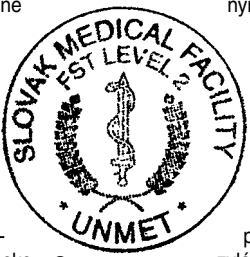
Pred vyhlásením samostatnosti Východného Timora boli používané poštové známky vydané správou OSN pre Timor s textom „Timor Lorosae UNTAET“. Po vyhlásení samostatnosti krajiny boli vydané poštové známky s textom „Timor – Leste Independencia 2002“. Veliteľstvo misie (HQ) bolo v hlavnom meste Díli. K 1. 11. 2004 tvorilo UNMISSET 118 vojenských pozorovateľov, 6 281 vojakov, 1 288 príslušníkov civilnej polície s podporou 737 civilov zo zahraničia a 1 745 miestnych zamestnancov. Do misie prispelo 46 krajín, z toho do vojenskej časti 29 štátov, medzi nimi aj Slovensko

vojenskou poľnou nemocnicou (VPN) druhej úrovne (ROLE 2), ktorej účasť v misii schválila NR SR a vláda uznesením č. 435 zo 16. 5. 2001 ju rozhodla vyslať. Odchod zo SR bol stanovený na 30. 6. 2001.

Dňa 1. 8. 2001 začala pracovať všeobecná, interná a chirurgická ambulancia, RTG pracovisko, laboratórium a lekáreň. Od 18. 8. 2001 bola uvedená do prevádzky lôžková časť (mužská a ženská) oddelenie intenzívnej starostlivosti, ARO, izolačná izba a operačná sála. Vo VPN pracovalo 38 príslušníkov OS SR s rôznymi obmenami pri rotáciách. Hlavnou úlohou VPN bolo poskytovať zdravotnú starostlivosť príslušníkom UNMISSET rozmiestneným v sektore Západ pri hraniciach so Západným Timorom, ale aj miestnemu obyvateľstvu.

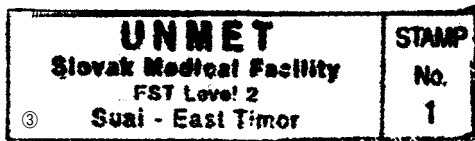
VPN bola dislokovaná v správnej oblasti Kova – Lima v mestečku Suai. Do oblasti kde sa nedalo použiť motorové vozidlo sa používali vrtuľníky UH-1, Mi-17, S-70 a PUMA. Pre spojenie s domovom sa využíval internet, osobné mobilné telefóny, ako aj satelitný telefón. Poštový styk s domovom bol zabezpečovaný novozélandským práporom so zvláštnym príplatkom vo výške 1,25 NZ dolára, čo bolo vyznačené v pečiatke PAID modrej farby, prípadne dopísané rukou do čiernej kruhovej pečiatky s priemerom 33 a 38 mm s textom N.Z. BATT V EAST TIMOR s dátumom odoslania a s kresbou vtáka Kivi a hlavy buvola (obr. 1). Zásielka bola na pošte doplnená dvojdielnym odtlačkom výplatného stroja, v dvojkruhovej pečiatke bol názov mesta DARWIN, v druhej obdĺžnikového tvaru bol text Postage New Zealand F 885 a obrys Nového Zélandu. Zásielky boli však odosielané z mesta Darwin na severe Austrálie, kde je letisko a prístav, odkiaľ bolo najbližšie k Východnému Timoru.

Listové zásielky smerujúce na Slovensko mali tri druhy kašetrov v červenej farbe. Prvý priemeru 32 mm s textom SLOVAK MEDICAL

FACILITY FST LEVEL 2 UNMET s kresbou meča s hadom, po stranách s vetvičkami (obr. 2). Druhý bol

a zástavou Austrálie s textom Australian Police Detachment UNTAET East Timor.

obdĺžnikového tvaru so štvorriadkovým textom (obr. 3), tretí dvojkruhový priemeru 36 mm, v strede je kombinovaný znak zložený zo znaku SR, po stranách dva meče, v prostriedku meč s hadom a text SLOVAK REPUBLIC / MILITARY MEDICAL CORPS. (obr. 3)

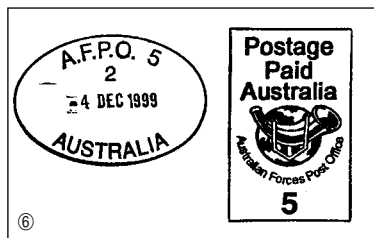

Na začiatku činnosti síl INTERFET bola v prevádzke francúzska PP BUREAU POSTAL MILITAIRE 705, kanadská PP v operácii TOUCAN CFPO 5030 (obr. 5), austrálska PP A.F.P.O. 5 (obr. 6). Služobné obálky používali aj príslušníci austrálskej polície so znakom OSN

Príslušníci kontingentu SRN používali na označenie zásielok kašet rozmerov 5 x 5 cm s obrazom mapy Austrálie, znakom OSN, lietadlo so znakmi ČK a v ľavom hornom a v ľavom dolnom rohu znak Bundeswehru s textom HUMANITARE HILFE UNAMET INTERFET FÜR OST – TIMOR. Na zásielky boli prídavané aj žlté nálepky so znakom OSN a textom TRANSPORTED BY „UN“ CONVOY v čiernej farbe.

Činnosť vojenskej poľnej nemocnice vo Východnom Timore sa skončila 11. 12. 2004. Príslušníci, ktorí pôsobili vo VPN svojou vysokou profesionalitou prispeli k propagácii OS SR a Slovenskej republiky. Pri ich práci prišli do styku s príslušníkmi štátov zúčastnených v misii, ako aj s obyvateľmi Východného Timoru, ktorým mnohým zachránili život a mnohých priviedli na svet. Aj v tomto roku opäť vznikli nepokoje, ktoré museli riešiť ozbrojená zložky.

Jozef Korený

KOUPÍM POHLEDNICE „LIEBIG“

Koupím jednotlivé pohlednice i sbírky v jakémkoli jazyce, nejlépe edice v maďarském, českém, ruském a polském.

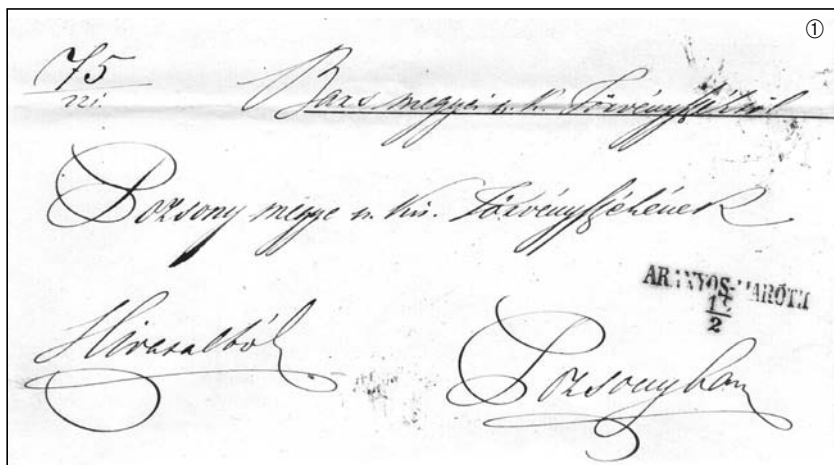
kontakt: Věra Mitrengova, telefon: 00420 720 346431, e-mail: vmitrengova@tajmac-zps.cz

Záhada riadkovej pečiatky ARANYOS-MARÓTH

V prvom čísle Zberateľa z roku 1997 J. Tekel opisuje nález neznámej jednoriadkovej pečiatky poštového úradu Aranyos-Maróth (Zlaté Moravce), použitej na zásielke – úradnom liste roku 1852. Domnieva sa, že ide o prvú pečiatku zlatomoraveckej poštovej stanice, ktorá bola prvý raz otvorená v roku 1838, avšak už v nasledujúcom roku bola jej činnosť ukončená. Odborná literatúra (ani najnovšia práca T. Gudlina) túto riadkovú pečiatku neregistruje, pretože dosiaľ nebola zrejme v origináli predložená a časopis Zberateľ nie je uvedený v registri literatúry (ostatne – na počudovanie ani Monografia XV) v tomto zásadnom diele uhorskej „pečiatkárskej“ literatúry. Prvou známou pečiatkou pošty je jednodukhová pečiatka štandardného, centrálne poštovou správou dodávaného typu, ktorú pošta v Zlatých Morav-

Bez dátumové vyhotovenie pečiatky bolo v tomto prípade výhodou, pretože receptis mohol byť následne použitý bez ohľadu na aktuálny dátum podania zásielky.

Potiaľ by sme mohli túto pracovnú hypotézu prijať, avšak v prípade riadkovej pečiatky pošty ARANYOS-MARÓTH to má nie celkom malý háčik. Pod riadkovou pečiatkou je totiž dátumový údaj 19/2 (obr. 2), o ktorom sa J. Tekel domnieva, že bol na zásielku odtlačený separátne, teda ako prídavná pečiatka. Mal som nedávno možnosť predmetnú celistvosť (obr. 3) dôkladne preštudovať a pri zväčšení detailu „dátumovej pečiatky“ som zistil, že nejde o dodatočný odtlačok, ale že dátumový údaj bol zrejme integrálnou súčasťou riadkovej pečiatky! (obr. 4). Nasvedčuje tomu „mostík“ vytvorený zliatou pečiatkovacou farbou medzi písmenom „S“ a čís-

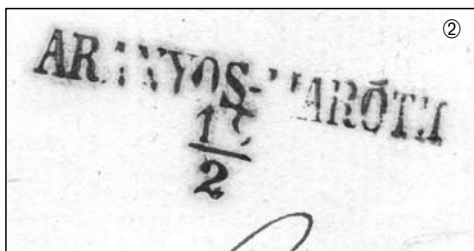

ciach obdržala pri jej znovuo tvorení v roku 1851 (obr. 1).

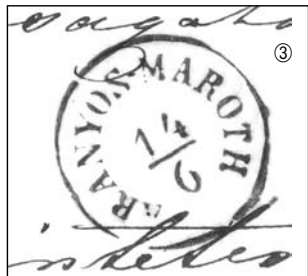
Autor článku v Zberateľovi predpokladá, že riadková pečiatka bola v období po roku 1851 používaná na pečiatkovanie podacích lístkov (receptisov), podobne ako to bolo na iných poštách, a nejakou náhodou sa dostala aj na úradnú zásielku adresovanú vo februári 1852 do Bratislavy (Pozsony, Pressburg). Bez dátumové riadkové pečiatky pochádzajúce z predznámkového obdobia boli často využívané na vyznačenie podacieho poštového úradu na receptisoch, pričom zrejme boli receptisy takto pripravované vopred a vo väčšom množstve, aby sa poštový úradník nemusel zdržiavať týmto úkonom pri vypisovaní receptisu na konkrétnu zásielku.

licou „9“, ktorý by v takejto forme sotva mohol vzniknúť, ak by boli obe pečiatky odtlačené na zásielku osobitne.

Ďalší fakt, ktorý ma na tejto pečiatke zaujal, je tvar

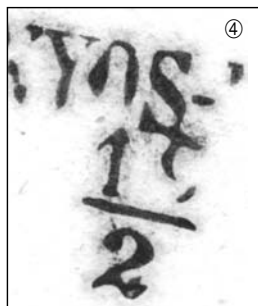

a usporiadanie číslíc v dátumovom údaji. Tento je celkom ojedinelý v rámci uhorských poštmajstrovských pečiatok a v literatúre som nenašiel podobný prípad. Pokiaľ boli riadkové pečiatky vybavené dátumovým údajom (vyznačenie dňa a mesiaca podania boli na

zásielke povinne zavedené od roku 1817, avšak spočiatku bolo toto nariadenie často porušované), tento bol vždy v riadkovom vyhotovení a s mesiacom uvedeným slovnou (skratkou). Naproti tomu dá-

tumový údaj v tvare zlomku, ktorý je súčasťou odtlačku pečiatky ARANYOS-MARÓTH, vykazuje nápadnú podobnosť až zhodnosť s dátumovým údajom v jednokruhovej pečiatke (porovnaj s obr. 1) čo sa týka veľkosti, tvaru a rozmiestnenia číslíc.

Na tomto mieste by som rád poznamenal, že v týchto jednokruhových pečiatkach sa dátum menil vložением separátnych štočkov s príslušnými číslcami dňa a mesiaca a ich následným zafixovaním skrutkou. Pošta

bola teda vybavená korpusom (štočok pečiatky na rukováti) a súpravou dátumových štočkov (vložíek), ktoré sa každodenne menili podľa aktuálneho dátumu (súprava dátumových vložíek je vyobrazená v Monografii XV na str. 60).

Zistenia a názny, opísané v predchádzajúcich riadkoch, ma vedú k nasledujúcim úvahám, ktorými sa pokúsim zdôvodniť použitie riadkovej pečiatky ARANYOS-MARÓTH s dátumovým údajom v tvare zlomku v období po roku 1851, teda po dodaní jednokruhovej pečiatky štandardného vzoru. V prvom rade sa domnievam, že nešlo o náhodné použitie, zrejme na to musel mať poštový úradník nejaký dôvod, prečo nepoužil jednokruhovou pečiatku. Mohlo ísť o stratu alebo poškodenie korpusu pečiatky. Stratu možno takmer vyľúčiť, pretože odtlačok na obr. 1 je na zásielke z roku 1864, jedine že by sa pečiatka neskôr našla, alebo snád bol vyhotovený duplikát (ten by ale zrejme bol označený rozlišovacím znakom). Podľa môjho názoru došlo

k nejakej chybe alebo poškodeniu korpusu pečiatky (mohlo sa tak stať v dôsledku nekvalitného materiálu, nejakej praskliny alebo pádom pečiatky či iným mechanickým poškodením), ktorý vyžadoval odbornú opravu. Keďže bola na pošte k dispozícii pôvodná riadková pečiatka z prvého obdobia existencie pošty (1838-9) a tiež súprava dátumových vložíek ku štandardnej pečiatke, vypomohli si na pošte zostavením pečiatky tak, ako ju poznáme z publikovaného odtlačku. Konštrukcia kovovej riadkovej pečiatky zrejme umožňovala nejakú jednoduchú úpravu, aby bolo možné fixovanie dátumových vložíek na jej telese, čím sa dátumový údaj stal integrálnou súčasťou pečiatky. Poloha umiestnenia dátumového údajia v odtlačku pečiatky (rovnobežne s textom a presne v strede dĺžky textu) podporuje túto úvahu. V takejto forme sa pečiatka mohla používať niekoľko týždňov, pokiaľ sa nevrátila jednokruhová pečiatka z opravy.

Nedostatok študijného materiálu znemožňuje exaktné dokumentovanie týchto úvah, domnievam sa však, že v zásade možno sformulovať nasledujúce závery:

1. Riadková pečiatka ARANYOS-MARÓTH (bez dátumu) bola vyhotovená ako poštmajstrovská pečiatka v roku 1838 alebo 1839. Jej zhotovenie v neskoršom období (po r. 1851) by nemalo racionálne opodstatnenie. Forma, v akej bola používaná v tomto období (bez dátumu, s dátumom ?) zostáva naďalej neznáma, pokiaľ nebude predložený nález odtlačku pečiatky na zásielke preukázateľne datovanej v rokoch 1838-9.

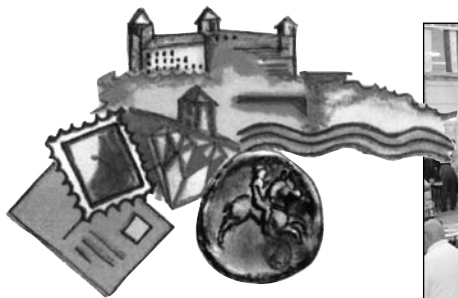
2. Mimoriadna vzácnosť výskytu riadkovej pečiatky (a v dôsledku toho aj jej absencia vo filatelistickej literatúre) je daná veľmi krátkym obdobím existencie poštovej stanice v Zlatých Moravciach v predznámkovom období – max. 2 roky (presné dátumy otvorenia a uzavretia poštovej stanice nie sú známe) a tiež relatívne obmedzeným rozsahom poštovej prevádzky v mieste s asi 2000 obyvateľmi.

3. Výskyt riadkovej pečiatky s konštrukčnou úpravou zameranou na doplnenie dátumového údajia v roku 1852 možno s najväčšou pravdepodobnosťou odôvodniť závadou na štandardnej pečiatke a nevyhnutnosťou jej odstránenia v odbornej dielni. Obdobie, v ktorom bola používaná takto modifikovaná pečiatka, možno odhadnúť na niekoľko týždňov.

Ako to už býva v podobných prípadoch, keď je k dispozícii iba jeden doklad, neubránime sa ani v prípade riadkovej pečiatky ARANYOS-MARÓTH určitým pochybnostiam a otáznikom, ktoré môžu potvrdiť alebo vyvrátiť iba ďalšie nálezy zberateľského materiálu. Autor preto uvíta akýkoľvek poznatok alebo predloženie dokladu vzťahujúceho sa k predmetnej problematike, ktorý by mohol objasniť tento biely fliachik na mape slovenskej poštovej histórie.

M. Bachratý

Aké boli Bratislavské Zberateľské Dni?

Máme za sebou už tretí ročník Bratislavských zberateľských dní, preto sa pokúsime priblížiť ich atmosféru a dať odpoveď na otázku, aké boli.

Na úvod trochu štatistiky: Okrem domácich bolo zastúpených 12 krajín - Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Poľsko, Rusko, Litva, Švajčiarsko, Taliansko, Ukrajina, Veľká Británia, Chorvátsko a Belgicko. Usporiadatelia zaznamenali 2 860 návštevníkov.

z MŠ na Švanterovej ul. v Bratislave. Možno z nich vyrastú noví zberatelia.

Slovenská pošta, a. s., počas Bratislavských zberateľských dní 2006 predstavila známku s personalizovaným kupónom „Hrad Devín“ s dátumom vydania 9. 6. 2006 s možnosťou vytlačenia portrétu záujemcu na kupón známky priamo v stánku SP. Rovnaký deň vydania mala aj výplatná známka „Fujara“, o ktorú bol tiež záujem.

Dávnejšiu históriu poštovníctva v expozícii Poštového múzea pripomenuli predmety s historickou patinou, napríklad rovnošata postilióna, kord poštového úradníka, dobová výbava poštového úradu z 18. a 19. storočia, historická debna na prenos cenín a starobylé denné pečiatky.

Stáli odbornú poradenskú službu návštevníkom z odboru filatelie vykonávali v stánku Zväzu slovenských filatelistov a z odboru numizmatika v stánku Slovenskej numizmatickej spoločnosti.

Záštitu a odbornú garanciu mali Slovenská pošta, a. s. - Pofis a Poštové múzeum, Národná banka Slovenska, Slovenská numizmatická spoločnosť, Mincovňa Kremnica, š. p., Zväz slovenských filatelistov a SSOŠF pri SOV. Mediálnym partnerom bol časopis Zberateľ.

V rámci odborného programu sa výrazne zapojila Slovenská pošta, a. s., a jej sekcia POFIS a Mincovňa Kremnica, š. p., ktorá uviedla sadu slovenských obehových mincí ročníka 2006 venovanú BZD.

Výborne pripravená akcia „Detská pošta“, v rámci ktorej mohli mladí návštevníci uplatniť svoju fantáziu a kreativitu pri tvorbe výtvarných návrhov, z ktorých najkrajšie boli odmenené hodnotnými cenami. Zábavnou formou tvorili z poštového skartu filatelistické exponáty na určenú tému pod odborným dozorom Danky Schmidtovej. Hlavnú cenu – farebný televízor vyhrali deti

Vyvrcholením sprievodných podujatí SP bola autogramiáda známych autorov slovenských poštových známok, ktorá sa uskutočnila 10. 6. Zaujímavosťou získali cenné autogramy od Júlie Piačkovej, Igora Piačku, Martina Činovského, Ivana Schurmana, Petra Augustovi-

ča, Bohumila Šneidera, Kamily Štanclovej a Dušana Kállaya, umelcov z oblasti známkovej tvorby, ktorí sa na autogramiáde zúčastnili.

Možno preto konštatovať, že Bratislavské zberateľské dni vo svojom 3. ročníku potvrdili záujem zberateľov o takúto akciu a podarilo sa zlepšiť jeho postavenie po rozpačitom 2. ročníku. Potvrdili to aj telefonické a osobné podakovania, ktoré dostal organizačný výbor. Pozitívne sa odrazilo jeho zaradenie opäť k Pivnému festivalu. Prejavila sa aj vyššia aktivita členov pracovnej komisie. K úspechu zrejme prispel aj časopis Zberateľ, ktorý už od čísla 2/2006 pravidelne informoval čitateľov o pripravovanom programe BZD.

Došlo k nárastu stolovej prezentácie hlavne zo zahraničia. Negatívne pôsobilo na počet domácich zberateľov organizovanie súbežnej filatelistickej akcie, výstavy v Nitre, ktorej termín sa presunul kvôli voľbám do ter-

mínu BZD a táto skutočnosť sa odrazila v nižšej účasti práve slovenských filatelistov. V budúcnosti by sa žiadala lepšia koordinácia Zväzom slovenských filatelistov, pretože sa potvrdila výhodnosť lokality hlavného mesta Bratislavy ako i výstavniska Incheba.

Oblasťou s rezervami sa javí potreba podporiť zberateľov starozitností, ktorí majú záujem o väčšie plochy a zatiaľ sa nedosiahla ich účasť, ktorá zodpovedá ich počtu. Marketingové aktivity bude treba orientovať na zabezpečenie účasti zahraničných zberateľov – kupujúcich a túto informáciu sa žiada výrazne uplatňovať v propagačných materiáloch. Zberatelia podľa vykonaného prieskumu majú záujem o nasledujúci ročník a akceptovali prezentované novinky. Mimoriadne pozitívne reagovali zberatelia v kategórii numizmatiky, starozitností a aj filatelie na ponuku účasti na Dni Vianoc – Vianočnej zberateľskej ponuky. Môžu sa tak položiť základy ďalšej pravidelnej akcie a novej tradície.

Už teraz sa však môžeme tešiť na štvrté Bratislavské zberateľské dni, a preto dovidenia v priestoroch výstavniska Incheba 8. a 9. júna 2007.

(z podkladov organizátorov spracoval -pem-)

Kremnica

Kremnica patrí medzi stredoveké mestá stojace v čase svojej slávy v centre pozornosti panovníkov, ale aj ďalších mocných vtedajšieho sveta, ktorí sa ju usilovali dobyť a získať pre seba. Príčinou ich záujmu boli bohaté zlaté bane. Predpokladá sa, že zlato a striebro sa v Kremnici a jej okolí ťažili už od 10. storočia, skutočný rozmach ťažby však nastal až začiatkom 14. storočia. Dňa 17. novembra 1328 udelil uhorský kráľ Karol Róbert z Anjou osade Cremnychbana privilégia slobodného kráľovského banského a minciarskeho mesta. Zároveň tu založil mincovňu, ktorá počas stáročí svojej existencie vyprodukovala obrovské množstvo zlatých i strieborných mincí a podopierala nimi tróny mnohých európskych panovníkov. Kremnické dukáty, tzv. florény, patrili k najhodnotnejším a k najvyhládavanejším minciam v Európe. **Kremnická mincovňa** pracuje nepretržite od svojho vzniku až dodnes a je tak raritou medzi európskymi mincovňami. Baníctvo a minciarstvo priniesli mestu bohatstvo a slávu. Sídliť tu komorský gróf, ktorý stál na čele banskej a mincovnej komory spravujúcej 12 stolíc. Riadil banské podnikanie a ako zástupca panovníka dozeral na ťažbu drahých kovov a na kvalitu razených mincí. Kremnica mala vedúce postavenie aj v Zväze siedmich stredoslovenských banských miest. Najväčšia produkcia zlata v Uhorsku v 14. storočí vyslúžila mestu privilástok „zlatá“ Kremnica.

Historické jadro Kremnice spolu s mestským hradom vytvára medzi tými stredovekými jadier miest skutočne unikátny súbor svojky riešeného gotického urbanizmu. Dnešných návštevníkov neláka do Kremnice zlato, ale bohatá história, zachované pamiatky a krásna príroda s dobrými podmienkami na šport a turistiku vo všetkých ročných obdobiach.

Povešť hovorí, že lovec pričádzajúci od Šašova do hôr, kde neskôr vznikla osada Cremnychbana, zastrelil na úbočí vrchu Volle Henne jarabicu. V jej hrvoli našiel zrnká zlata. Postupujúc proti prúdu potoka do hôr objavil ložisko rúd s obsahom zlata a striebra. Dá sa predpokladať, že objavenie zlata v Kremnických vrchoch súviselo s výskytom zlatínok v Dunaji, Hrone či Rudnici. Rýžovanie na vodných tokoch bolo v minulosti dosť rozšírené.

Dominantou mesta i areálu hradu je dvojloďový **kostol sv. Kataríny** (Katarína - patrónka mesta). Pôvod-

ne dvojloďový neskorogotický kostol z polovice 15. storočia vznikol prestavbou staršieho objektu zo 14. storočia, pod menom sv. Katarína sa prvýkrát spomína v roku 1526, kostol v roku 1560 vyhorel a najviac bola poškodená veža. Táto bola prestavaná na renesančnú vežu s pavlačou - datovanie na nárožnom kameni - rok 1579, neskôr s barokovou strechou veže. Výraznou neogotickou prestavbou prešiel celý areál, najmä však kostol v roku 1884-1886. Severné a južné oratórium sú prístupné točivým kamenným schodiskom, chór na západnej strane lode kostola má nový organ. Organ je porovnateľný s parametrami organov európskej úrovne. Kriдловé oltáre - hlavný (sv. Kataríny) a štyri bočné oltáre sú bohato zdobené a pozlátene. Na bočnom oltári je neskorogotická socha Madony z obdobia okolo roku 1500.

Mestský hrad vznikol postupne od 13. až do 15. storočia. Obranný systém hradného areálu pochádza zo 14. storočia ako dvojitý hradobný múr s bránou a tromi baštami - severná, západná - malá veža a východná - banícka bašta a pravdepodobne i južná. Teraz sú to objekty severnej a južnej vstupnej veže, hodinová veža a banícka bašta. Areál mestského hradu je od roku 1970 národnou kultúrnou pamiatkou.

Radnica (bývalá) - pôvodne štvorpodlažná obytná veža obdĺžnikového tvaru - pochádzala z konca 14. storočia, bola vstavaná medzi hradobné múry. Po požiari sa radnica presťahovala do mesta. Poddolované územie časti pod mestom v 19. storočí a následný zosuv pôd po zemetrasení v roku 1879 spôsobil, že niektoré objekty - i na hrade - boli poškodené, najviac však radnica. Následne boli roku 1887 zo statických dôvodov dve podlažia radnice odstránené a ukončené cimburím. Archívne podklady udávajú rok 1898.

Banícka bašta na východnej strane má polkruhový základ, na ktorom stojí polygonálna nadstavba. Na vonkajšej - juhovýchodnej strane je osadený kamenný erb mesta. Bašta bola prestavaná v 15. storočí, s najväčšou pravdepodobnosťou ide o zvyšok kaplnky.

Najstaršia časť terajšej **mincovne** je z 15. storočia (udáva sa rok 1442 - 1443). Areál zaznamenal zmeny v renesancii, ale najmä koncom 19. storočia po zbúraní Hornej brány. Na mieste mincovne bola roku 1882-1889 postavená a v r. 1891 rozšírená severná časť areálu mincovne. V roku 1958 bola pristavaná ešte západná časť. (-pem-)

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

vyhodnotenie piateho kola piateho ročníka našej súťaže o Kvet Zberateľa prinieslo zaujímavú „tlačenicu“ na prvých pozíciách, keď až štyri príspevky sa sriedali vo vedení a rozhodli až posledné hlasy. Prítom sa o druhé miesto delia dva príspevky. Aj to sú zistenia, ktoré pomáhajú zostavovať obsahovú stránku časopisu. Počet vašich odpovedí síce neprekročil päťdesiatku, ale zastavil sa tesne pred touto hranicou. Je to ale opäť počet dostatočne vypovedajúci o čitateľskom záujme ponúkaných tém. Dostali sme 49 vašich hlasov a za všetky ďakujeme. Sledujeme aj dlhodobú štatistiku budujúcich tém, ktorá pomáha vytvárať obsahovú skladbu časopisu.

Osobnosť M. R. Štefánika je stále pútaťou témou, preto neprekvapilo prvé miesto príspevku o jeho pomníkoch, v ktorom sme sa dozvedeli aj menej známe skutočnosti. Na druhej priečke sú dva príspevky, škola numizmatiky, ktorá má stály okruh svojich čitateľov a o výročí prvého letu Praha – New York. Tretie miesto patrí spomienke na rotačku Wifag 2. Štvrtú pozíciu ste prisúdili Zberateľským státiarom a štúdiu o prvom slovenskom aerograme. Piate miesto získalo pokračovanie seriálu o zvieratách ako pomocníkov človeka.

Tentoraz príspevky na prvých šiestich miestach získali 83 % všetkých vašich hlasov. Príspevky na ďalších miestach získali jeden až šesť hlasov. Bodovalo spolu 15 príspevkov (v predchádzajúcom kole 14). Na prvú otázku správne odpovedalo všetkých 49 súťažiacich. Na druhú otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 37 súťažiacich. Fragment správne identifikovali všetci súťažiaci, na druhú otázku v celom rozsahu správne neodpovedalo 12 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 5. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky správne identifikovalo 49 súťažiacich - vyobrazený bol detail známky 3 Kčs, Poř. č. 2301, medaila Ferdinanda I. z emisie k 650. výročiu Mincovne v Kremnici.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „Ktorý významný slovenský umelec je autorom výtvarného návrhu známky a na ktorej slovenskej známke je mesto s priamym vzťahom k námetu a názvu emisie“, mala byť: Autorom výtvarného návrhu emisie je Dušan Káľay, mesto Kremnica je na slovenskej známke č. 288. Na otázku správne a v celom rozsahu odpovedalo 37 súťažiacich.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v májovom čísle Zberateľa najviac páčil), hlasy súťažiacich (25) víťazstvo prisúdili **J. Maniačkovi** za príspevok **Osudy pomníkov Štefánika na Slovensku**. Za piate pokračovanie Malej školy numizmatiky získala **E. Minarovičová** s počtom 23 hlasov druhé miesto, o ktoré sa delí s **M. Bachratým** za **60 rokov od prvého letu Praha – New York**. Tretie miesto za 20 hlasov získal **J. Franc** za **Wifag II po 38 rokoch skončil**. **V. Kučera** za príspevok **O prvom slovenskom aerograme** v Zberateľských státiaroch s počtom 16 hlasov získal štvrtú priečku. Na piatom mieste je príspevok **J. Soľavu Zvieratá v službách človeka – Pes**, keď dostal 14 hlasov. Na šiestom mieste (12 hlasov) je príspevok **V. Priputena: List z Vilniusu**. Siedmu priečku s ôsmimi hlasmi obsadil príspevok **Levoča. J. Korený** za príspevok **Slováci v misii OSN v Eritrey – Etiópii** získal 7 hlasov.

Ďalšie hlasy (1 až 4) súťažiaci priznali ešte ďalším šiestim príspevkom.

Výhercami piateho kola V. ročníka súťaže sú **Rudolf Pleva z Dolnej Súče** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Kamil Litavec, Bardejov** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahozeláme!

■ 7. - júlové KOLO SÚŤAŽE

Do 7. kola 5. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorý významný slovenský umelec je autorom diela pretlmočeného na známku a na ktorej slovenskej známke je mesto, v ktorom je stála expozícia obrazov tohto umelca.

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v júlovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 28. júla 2006. Za účasť v súťaži vopred ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede.

Redakcia

RECENZIE

Spravodajca spoločnosti zberateľov československých známok Zväzu českých filatelistov priniesol v čísle 2/2006 recenzie dvoch katalógov slovenských poštových známok. Pretože predpokladáme, že väčšina čitateľov nemá možnosť prečítať si tieto recenzie priamo, pričom je to pohľad podnetný, so súhlasom autora prinášame podstatnú časť tohto príspevku.

Nová odborná literatúra

Katalóg známok a celín SLOVENSKO 1939 – 1945;
1993 – 2005 ERVO Bratislava
NETTO katalógy vydavateľstva ZBERATEL
1993 – 2005

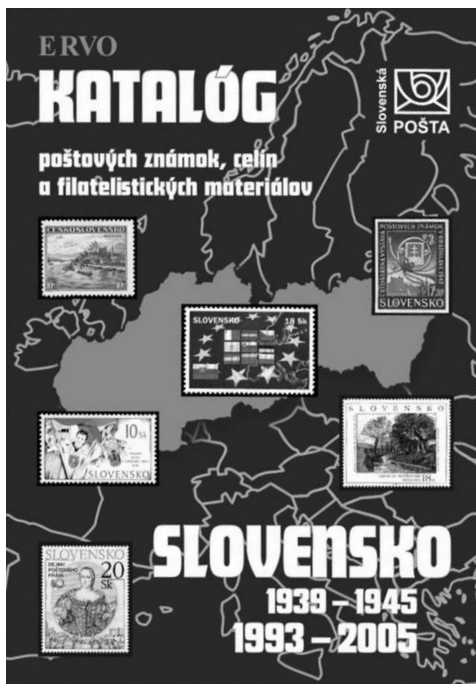
V predchádzajúcom čísle Spravodajcu som sa v súvislosti s hodnotením Katalógu slovenských známok ERVO zmienil aj o NETTO katalógoch vydavateľstva Zberateľ Bratislava, že tieto nemôžem hodnotiť, pretože ich nemám kompletne. Po prečítaní tohto článku mi ich redakcia Zberateľa poskytla. Pokúsím sa preto porovnať informácie z oboch katalógov, aby si zberatelia slovenských známok v ČR mohli spraviť nejaký úsudok.

Na úvod bude vhodné zverejniť základné informácie o autorských kolektívoch a o zdrojoch informácií, z ktorých zrejme čerpajú. Ako čitateľ internetových stránok viem, že základné informácie o emisnej činnosti SR možno získať na stránkach Ministerstva dopravy, pošt a telekomunikácií SR (MDPT) - (www.telecom.gov.sk), a tiež na stránkach Slovenskej pošty, ktorej súčasťou je obchodné oddelenie POFIS (www.pofis.sk). Na rozdiel od informácií, ktoré poskytuje Pofis, sa v rámci zverejnených emisných plánov a vyobrazení jednotlivých emisií viac dozvieme zo stránok MDPT. Ale pritom autorovým kolektívom nezavídím, pretože ani na týchto portáloch nie sú informácie jednotné. Napr. známka č. 367 Deň poštovej známky 2005 je v emisnom pláne prezentovaná ako známka výplatná, v ročnom prehľade je už oznámená ako známka príležitostná. Nemožno sa preto čudovať, že sa i v zmieňovaných katalógoch informácie rozchádzajú. Ako si nimi následne pracujú zberatelia? Jednoznačne sa tak do exponátov môžu dostať nepresnosti, ktoré sa potom ťažko obhajujú.

Slovenským vydavateľom poštových známok bolo od roku 1993 Ministerstvo dopravy, spojov a verejných prác SR. V roku 1996 bolo premenované na MDPT SR. V rokoch 2001 – 2003 sa v prehľadoch vydavateľ neuvádzal. Od roku 2004, po nadobudnutí platnosti Smernice č. 14/2004 v súlade s § 11 a § 38 zákona č. 507/2001 Z. z. o poštových službách v znení zákona č. 15/2004 Z. z., je vydavateľom poštových cenín s názvom „Slovensko“ Slovenská pošta, a. s.

Smernica č. 14/2004 jednoznačne vymedzuje kompetencie ministra, generálneho riaditeľa Sekcie pošty a telekomunikácií ministerstva a generálneho riaditeľa Slovenskej pošty. Vymedzuje kompetencie Námetovej komisie a ustanovuje platnosť poštových známok a poštových celín. Do smernice možno nahliadnuť na www.pofis.sk stránkach ministerstva. Či bola predĺžená jej platnosť alebo bola nahradená smernicou novou neviem, ale platnosť mala do 31. 12. 2005.

O katalógu ERVO som písal už v minulom čísle. Za obsah časti Slovensko 1993 – 2005 sú zodpovední lektori Pofisu – PhDr. Ľubica Pavlovičová, Ing. Jana Repíková a Vladimír Stolár. Je teda ich vizitkou, že niektoré informácie sú prezentované nepresne. Napríklad uvádzajú, že výplatná známka č. 359 Prezident SR I. Gašparovič bola vyrytá podľa fotografie J. Kuchtu (zdroj Pofis). Zberateľ správne uvádza - podľa fotografie Martina Fridnera (informácia vydavateľa). Nemá zmysel vymenúvať všetky nepresnosti, ale katalóg ERVO ich uvádza viacero. Chaos je spôsobený zrejme prehodnotením kategorizácie známok. Do roku 2003 sú ako známky „výplatné“ označované len Slovenský štátny znak č. 2, známky emisie „Mestá“ a známky s portrétmi prezidentov. Slovenská pošta od roku 2004 vydáva ako výplatné známky aj iné emisie, napr. č. 319 Kvet, č. 326 Vstup do NATO, č. 344 História poštovej dopravy, č. 345 Valentín. Nemožno sa preto diviť, že zotrvačnosť zrejme

NETTO KATALÓG SLOVENSKO 2004

- I. POŠTOVÉ ZNÁMKY
- II. AUTOMATOVÉ ZNÁMKY
- III. POŠTOVÉ LÍSTKY
- IV. CELINOVÉ OBÁLKY
- V. ZNÁMKOVÉ ZOŠITKY
- VI. PRÍLEŽITOSTNÉ TLAČE
- VII. CELINOVÉ SLUŽOBNÉ OBÁLKY
- VIII. CARTES MAXIMUM
- IX. NÁLEPNÉ a PAMÄTNÉ LISTY

ZBERATEL[®]
BRATISLAVA 2005

sposobila označovanie takýchto známok za „príležitostné“ v katalógoch NETTO a v niektorých prípadoch i v katalógu ERVO. Opakujem, že tento katalóg je len veľmi mierne špecializovaný, čo je škoda, pretože inak je veľmi dobre graficky spracovaný. Tento katalóg sa stáva cenným pomocníkom zberateľom generálnej zbierky Slovenska a Slovenského štátu. Napriek tomu, že podklady lektorovali zástupcovia firmy POFIS (Slovenská pošta, a. s.), neboli schopní zabezpečiť také údaje, ktoré zberatelia potrebujú (druh papiera, rozmer perforácie, určíť TF, pričom tieto údaje tlačiarne poskytujú).

Domnievam sa, že aspoň niekto z autorského kolektívu mohol vziať do ruky „zúbkomeť“ a UV lampu a niektoré informácie doplniť. Neostáva teda nič iné, len pre budúce aktualizované vydanie prizvať do autorského kolektívu nejakého zdatného filatelistu.

Teraz sa môžem vyjadriť i k jednotlivým ročníkom NETTO katalogov vydavateľstva ZBERATEL a porovnať uverejnené informácie. Ako už z názvu vyplýva, výrazom „netto“ je označované všetko čisté, základné. Vydavateľ tak reagoval na potrebu zberateľov získať o poštových známkach novej známkovkej zeme Slovensko čo najviac informácií. Katalógy NETTO sú preto určené nielen zberateľom generálnych zbierok, ale i špecialistom a zberateľom námetovým a zberateľom ostatného filatelistického materiálu. Aj v týchto katalógoch sú známky číslované nielen vydavateľom, ale i podľa katalógov

Michela. Katalógy tiež plne korešpondujú s albumovými listami vydavateľstva Zberateľ a sú zároveň cenníkom tejto obchodnej firmy. Prvý diel NETTO katalógov vyšiel v apríli 1999 a zhrnul vtedajšie poznatky o známkach ročníkov 1997 – 98. Nadviazal tak na katalóg známok vydaný ZSF začiatkom roka 1997.

Už len zo zoznamu mien autorského kolektívu je zrejmé, že za informáciami stoja skúsení filatelisti ako sú: Ing. Peter Malík, PhD, Ing. Miroslav Gerec, JUDr. Jozef Sobihrad, CSc, Viliam Kučera alebo Anton Kulhánek a rad ďalších. Informácie sú preto doplnené o špecializované údaje „doskových chýb“, „výrobných chýb“, a tiež o informácie dátumov tlače známok (OTr + HT). Napriek tomu sú i v týchto katalógoch nepresnosti spôsobené prevažne nedostupnosťou ich zdroja zo zahraničných tlačiarň. Ako vieme, známková tvorba Slovenska nadviazala na tvorbu československú a z toho vyplýva, že i známky boli tlačené v pôvodnej PTC, a. s., Praha. Bolo treba hľadať analógiu so známkami československými a českými, najmä v oblasti určovania TF, perforácie a použitých papierov. Situácia sa po roku 2003 ešte skomplikovala pri prechode výroby známok z Prahy do Anglicka či Francúzska. V takomto prípade neostáva bádateľom nič iné, ako každú jednotlivú emisiu pozorne premerať a neopisovať údaje z podobných emisií, ako sa v niektorých prípadoch stalo.

PTC totiž používa veľmi podobné blokové perforátory s odlišným rozmerom perforácie a ten je treba rozlišovať. Ako príklad uvádzam blokový perforátor pre OTp z roku 1983, zostavený na perforovanie novej TF emisie „Pražský hrad“. Ten zabezpečí RZ 11 3/4 so vzdialenosťou medzi známkami 48 mm (napr. PL č. 1). Avšak v priebehu času tlačiareň doplnila perforátory o ďalší kus s rozmerom RZ 11 3/4 : 11 1/4 so vzdialenosťou medzi známkami 45 mm (napr. PL č. 240-2, PL č. 284 alebo H 360-1). Na túto skutočnosť katalóg neupozorňuje. Neupozorňuje na ňu ani predtým hodnotený katalóg ERVO, pretože bude v budúcnosti vhodne spraviť revíziu niektorých údajov. Rezerva je i v označovaní papierov. Napríklad označenie -f12- v kombinácii „tropicaly lep“ je nesprávne. Správne by malo byť papier -f1d- (s tým rozdielom, že dodávateľ nepochádzal zo Španielska, ale zo Švédska). Všetko je na úrovni vtedajšieho poznania, a preto nie je dôvod sa čudovať.

V každom prípade by stálo za to vydať takzvaný BRUTTO katalóg (ako celkový špecializovaný katalóg Slovenska) z pohľadu súčasného stupňa poznania. Napríklad NETTO katalógy obdobia 1993 - 94 a 1995 - 96, vydané až v roku 2004, obsahujú už rad informácií, ktoré sa podarilo vypátrať či bližšie určiť. Vela informácií treba ešte preveriť v Poštovom múzeu na archívnom materiáli, ako sa darí realizovať u nás. Aj keď sa katalógy odvolávajú na odborné články v časopisoch Zberateľ, bolo by vhodné tieto poznatky do katalógu zapracovať.

vať a vydať ako celok v knižnej podobe. Verím, že by tento počin uvítala väčšina zberateľov slovenských známkov u nás i na Slovensku.

Situácia je teda veľmi podobná ako v ČR, keď som sa snažil porovnať katalógy vydavateľstva Pofis a Pěnkava. Aj na Slovensku majú obaja vydavatelia rezervy a verím, že i tu by stálo za to spojiť sily, doplniť informácie a vydať spoločný kvalitný špecializovaný katalóg. Je to zrejme predstava z oblasti SciFi, ale verím, že s podporou ZSF by sa moje želanie mohlo stať realitou.

Z oboch porovnávaných produktov katalóg ERVO získava body za kompletný prehľad známkovej tvorby Slovenska oboch období, katalógy NETTO za obsiahlejšie informácie pre špecializovaných zberateľov a presnejšie informácie, za ktoré môžeme vďačiť najmä autorskému kolektívu.

Väzba na PTC je logická, preto môžem oznámiť, že ak bude naša Spoločnosť SČSZ SČF požiadaná o spoluprácu pri určovaní TF, perforácie a druhov papiera, tejto žiadosti vyhovie a s upresnením určite pomôže. Je snahou všetkých zberateľov skvalitňovať doterajší stupeň poznania a tento neustále zdokonaľovať pre budúce generácie zberateľov.

Na záver môjho porovnania by som chcel ešte upozorniť na jednu položku katalógu ERVO. Ide o známku č. 013 emisie Európa – moderné umenie M. Čunderlík. Katalóg ERVO nesprávne uvádza pri tejto známke typ. Na oživenie pamäti – známka bola tlačená v PTC Praha technikou štvorfarebnej oceľotlače z plochých dosiek. Zo

sústavy ryteckých doštičiek pána Pavla Kovaříka boli zhotovené molety. Tlačová forma obsahovala dva štvorbloky vedľa seba (TF 2 x 4), tie boli po vytlačení a perforácii (RZ 11 3/4) rozrezané na dva PL so štyrmi známkami. Mal som možnosť hovoriť s pánom Kovaříkom, ktorý mi potvrdil, že tlačové dosky nebolo treba v priebehu tlače upravovať. Po vymoietovaní TF a nátlaku bolo všetko v poriadku a tlač bola schválená. To, že sa na časti nákladu na ZP 4 jednej polovice TF nachádza nedotlač šrafovania na ľavom náplečníku postavy, bolo zapríčinené v priebehu tlače zanesením vymoietovaného šrafovania zaschnutou farbou, a tým bola spôsobená nedokonalá tlač červenou farbou. Ide jednoznačne o výrobnú chybu (tlačovú chybu), a tá nemôže dôvodom na vznik typu! Tento stav je správne opísaný v katalógu NETTO. Slovenským kolegom ostáva už len zísť do Poštového múzea, prezrieť nerozrezaný nátlak TF a určiť znaky, podľa ktorých budú schopní rozoznať ľavú a pravú polovicu pôvodnej TF a zistiť, na ktorej z nich sa nachádza VCH. Špecializovaní zberatelia by tak mali mať vo svojich zbierkach 2 PL a tí šťastnejší naviac PL s VCH.

(Porovnajte s katalógom Pofis ČR – rozlíšenie PL A, B, C a D podľa charakteristických znakov umiestnenia na tlačovej doske emisie Európa 1993 – moderné umenie M. Medek, Pofis č. 5. Rozdiel je v tom, že táto známka bola vymoietovaná do TF 4 x 4, dajú sa teda rozlíšiť až 4 PL).

Josef Fronc

Septembrová oslava zberateľstva v Prahe

September patrí v Českej republike zberateľom – predovšetkým filatelistom a numizmatikom. V tomto mesiaci sa totiž na Výstavisku v Prahe 7 - Holešovičiach koná medzinárodný veľtrh **Sběratel**, ktorý je najväčšou zberateľskou udalosťou v strednej a východnej Európe. Na tohtoročnom deviatom ročníku v dňoch 15. – 17. septembra sa na ňom predstaví približne 200 vystavovateľov z 35 krajín. Veľtrh každoročne navštívi 12 tisíc návštevníkov, pričom každý siedmy je zo zahraničia.

Pražský veľtrh Sběratel sa stal už tradičným miestom stretnutí zberateľov Východ – Západ

a oslavou zberateľstva. Nad akciou má záštitu Česká pošta, Zväz českých filatelistov a Česká numizmatická spoločnosť.

Aktuálne spravodajstvo z príprav veľtrhu a zoznam vystavovateľov je na internetovej adrese www.sberatel.info.

Mezinárodní setkání sběratelů
9. mezinárodní veletrh poštovních známek, mincí, filatelických karet, mincovní a sběratelských
Praha 15. - 17. září 2006

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulyk úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme
ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍČ,
CELISTVOSTÍ
A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prílače, príležitostné poštové ☉ a strojové príležitostné ☉)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po - Pia: 10.00 - 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími

informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedelu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadačka • Každú nedelu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVIČE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedela v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • každý druhý pondelok o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Študentský domov Poľnohospodárskej univerzity MLADOST • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Stoly a vstup bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici I Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každá nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 hod. Pošta Poprad 2, zasadačka na 2. poschodí ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedela od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatikového materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko I Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA I Lipťovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý

párny týždeň vo štvrtok od 16.00 hod., okrem júl-august
■ **TREŇČÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TREŇČÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Tirnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. hod. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedelu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎0905 547 950, 0911 547 950 ☐ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 1. júl 2006 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr. Mládeže 1. ☎0905 267 519. Ďalšie stretnutie 16.9.

➔ 5. júl 2006 RUŽOMBEROK

CELOSLOVENSKÉ VÝMENNÉ STRETNUTIE všetkých odborov v Gymnáziu sv. Andreja na Nám. A. Hlinku od 8.00 do 12.00 hod. Stoly pre hostí zdarma.

➔ 8. júl 2006 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA • Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A (doprava z hl. žel. stanice električkou č. 1) od 7.30 do 12.00 hod. Objednávky stolov ☎02/ 432 95 360.

➔ 15. júl 2006 TREŇČÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎032/651 53 03, 0905 267 519. Ďalšie stretnutia v roku 2006: 5.8., 19.8., 9.9., 30.9.

➔ 30. júl 2006 LUČENEC

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE • Hotel Pelikán (pri tržnici) od 8.00 do 12.00 hod. Ďalšie termíny v roku 2006: 27.8., 24.9. Info: ☎047 4392 266.

➔ 6. august 2006 KYS. NOVÉ MESTO

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV starožitnosti a iných zberateľských odborov spojené s aukciou od 8.00 hod. v galérii Mlyn Antik v Radoli. Ďalšie stretnutie v roku 2006: 3.9., 1.10. Info: ☎0904 526 563.

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelístov Košice **príjmu a zašlú výbery do kolovania**. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-163

■ **SPOLAHLIVÉ DODÁVKY NOVINIEK ČR**, 1 Kč = 1,35 Sk + poštovné, pre KF aj jednotlivcov. Tiež novinky Francúzska a všetkých jeho teritórií v cene 1 € = 52 Sk (nominál). D. Polan, Svätoplukova 23, 058 01 Poprad. Platí stále. Z-164

■ **KÚPIŤ CELINY SŠ použité na oslobodenom území** od decembra 1944 do apríla 1945 (0903 131848 Z-165

■ FILATELIA CLUB Dolný Ohaj (okr. NZ) – výmena známok

☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk Z-167

■ **PREDÁM** lacno nový **katalóg Michel Deutschland 2004**. Pôvodná cena 25 €. ☎ 0903 463 504 Z-168

■ **LIKVIDUJEM** rozsiahlu **zbierku známok** celý svet, ★★ i ☉. Zoznam zašlem na požiadanie. ☎ 00420 777 590 324. Jan Marek, Lublaňská 7, CZ-120 00 Praha 2. Z-169

■ **HLADÁM použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny GSM Orange „Star Wars-Episode III“**. ☎ 0908 14 65 59 Z-170

■ **PREDÁM katalóg Michel Deutschland 2005/2006** alebo vymením za ★★ známky Slovenska v nominálnej hodnote 800 Sk. Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec. Z-171

■ **HLADÁM partnerov na výmenu zberateľského materiálu** z celého sveta, ★★ i ☉ známok, celín, celistv., CM, FDC, mincí, medailí, bankoviek, pohľadníc, odznakov, záp.nálepiek a p. Za chýbajúce dám 2-3 násob. množstvo vo svojich prebytkov alebo cenu. Výmena podľa chybeniek 1:1, podľa kat. Pofis, Michel, Pick, Battenberg a iných. Výmena aj známky za mince či opačne a pod. Za 1/2 až 1/4 ceny predám množstvo prebytkov. Kúpim zbierky i celé pozostalosti zberat. charakteru. Za starožitnosti, obrazy a iný zberateľsky zaujímavý materiál dám známky, mince a pod. Miroslav Sukopčák, Čáčov 294, 905 01 Senica ☎ 034 651 8918, 0905 358 707. Z-172

■ **MENÍM** ★★ i ☉ známky, aj 100 za 100. Korešp. H, R, Q, D. Demendy Ferenc, Str. Heine Nr. 4, ap. 14. 300 041 Timisoara, Romania. Z-173

■ **PREDÁM ★★ známky Nemecko 1998**, kompletný ročník v darčekovom balení. ☎ 0905 33 22 62 Z-174

■ **PREDÁM pohľadnice** Ružomberka, kúpeľov Sliač, Trenčianske Teplice ☎ 0905 33 22 62 Z-175

■ **PREDÁM známky, celistvosti, celiny** a ďalší filatelistický materiál - ČSR I., ČSR II., Slovenský štát, SR od r. 1993, ČR. Vhodné aj pre obchodníkov. Záujemcom pošlem zoznam. Cena dohodou. Tel. 055-6361909, v prac. čase 055-2295655, e-mail gerez.miro@pobox.sk Z-176

■ **PREDÁM** väčšie množstvo **odznakov A. Hlinku**. ☎ 0905 332 262 Z-177

■ **VYMENÍM Bl.2 Liechtenstein** a **Bl.18 Helvetia** za Slovenský štát č. 19b a č. 20. Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec. Z-178

■ **KÚPIM Slovensko ★★ č. 2** (makulatúru) s DCH 2/23, č. 3 VCH s DCH 2/17, č. 5 VCH s nedotlačou vpravo, č. 138 VCH a č. 206 VCH. Marian Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné Z-179

■ **VYMENÍM ★★ č. 65** s posunom a dvojitou tlačou červ. farby za dvojtitú tlač modrou s DCH 8. Marian Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné Z-180

■ **PREDÁM trenčiansku balónovú poštu**. M. Machara, Rázusova 20, 911 01 Trenčín. Z-181

■ **KÚPIM ☉ 1. aerogram CAE 1** a Medzinárodný odpoved. kupón s ☉ do 12.1994. M. Machara, Rázusova 20, 911 01 Trenčín. Z-182

■ **PREDÁM vreckové kalendáriky** ako celok od roku 1941, rozpracovanú zbierku TK Slovensko, Česko. Zoznamy rokov, kusy, zašlem oproti známke. T.č. výmena alebo jednotlivý žáner má prednosť. Ponuku vymením za mince, medaily, významenia, odznaky. Ponúkajte – odkúpim. ☎ 052/7743010 Z-183

■ **DÁM VIAZANÉ ČASOPISY FILATELIE** ročníky 1967 až 1992 (i jednotlivu za PH materiály do r.1954, balíkové sprievodky (veľký skart) a listiny s kolkami. Dušan Evinic, Pólská 4, 040 01 Košice Z-184

■ **KÚPIM DCH** na známkach Hradčany ★★ alebo ★. ☎ 0910 270 632 Z-185

■ FILATELIE (ČR) ■ 6/ 2006

Úvodný príspevok M. Langhammera pripomína 30. výročie automatočných známok, keď ich vznik sa datuje 9.8.1976 vo Švajčiarsku. V oblasti poštovej histórie O. Tovačovský a S. Petr pokračujú štvrtou kapitolou o poštových sadzbách v Českých zemiach v 20. storočí, keď si všímajú obdobie od 1.12.1945 až do menovej reformy 1953. Z rovnej oblasti je aj príspevok Fr. Beneša st., ktorý pokračuje 26. časťou seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy, v ktorej sa ešte vracia k rokom 1918 – 1919 a týka sa Slovenska. Príspevok J. Horáka je o histórii značiek automobilov Čiech a Moravy. O nemeckých poľných poštách pre českých vojakov v Afganistane píše L. Kunc. V. Feldmann v 23. pokračovaní Abecedy filatelistiky sa zaoberá písmenom X na filatelistickom materiáli. V tradičnej rubrike sa predstavujú novinky Českej pošty. V závere sú recenzie nových katalógov Michel špeciál Rakúsko a Michel špeciál Švajčiarsko /Lichtenštajnsko, a správy SČF.

■ SV. GABRIEL 2 (43) – 2006

Druhú tohtoročnú časť informačného bulletinu Spoločenstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou na Slovensku prináša v úvode informáciu o 30. stretnutí SSG, ktoré sa uskutočnilo 25. marca v Nových Zámkoch. O štyroch evanjelistoch na známkach Vatikánu píše L. Marko. V rubrike Náboženské témy na známkach sa predstavujú známky rôznych krajín. J. Maniaček končí 6. časťou seriálu Ako vytvoril alebo zlepšit tematický expozit. O pápežoch XX. stor. píše a filatelisticky dokumentuje J. Bolega. Záver patrí novým známkam s kresťanskou tematikou a kronike sv. Gabriela. (pem-)

V zberateľských odboroch
FILATELIA, POŠTOVÁ HISTÓRIA, NUMIZMATIKA,
POHLADNICE a STARÉ TLAČOVINY

**SPOLOČNOSŤ DARABANTH, GMBH,
ORGANIZUJE PRAVIDELNÉ AUKCIE.**

*Písomnú (prostredníctvom internetu) dvakrát mesačne,
medzinárodnú sálovú dvakrát ročne.*

NA NAŠU STRÁNKU

www.darabanth.hu

MOŽNO PONUKY POSIELAŤ NEPRETRŽITE.

V našej Web predajni sú denne aktualizované položky maďarských a zahraničných známok, noviniek, pohľadníc, starých mincí a bankoviek.

*Z uvedených oblastí preberáme aj aukčné položky
alebo ich odkúpime.*

Firma **ZBERATEL'** oznamuje
svojím zákazníkom, že v dňoch **24. júla
až 28. júla 2006** bude predajňa
z dôvodu čerpania dovolenky zatvorená.

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➤ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Bielorusko 2000, Rys ostrovid WWF, 373-376	35,-	Norfolk Isl. 1983, Huby, 302-305	95,-
Čad 2004, Mačky domáce, BI (9)	65,-	Nový Zéland 2005, Papagáj Kakapo, WWF (4)	95,-
Čína 1995, Národný park „Dinghu-Berge“, 2591-94	25,-	Paraguay 1970, Križová cesta, 2017-23, bez leteckých	15,-
Čína 1995, Sovy, 2596-99	25,-	Paraguay 1970, Umenie - kytice,	
Čína 1995, Kvety, 2600-03	25,-	(Renoir, Monet...), 2092-98	15,-
Čína 1995, Zimná príroda, 2589-90	10,-	Paraguay 1970, Umenie - A. Dürer, 2117-23 bez leteckých	15,-
Čína 1995, Koala a Panda veľká, 2630-31	36,-	Paraguay 1971, Umenie - lovecké motívy,	
Čína 1995, Hist. predmety z Tibetu, 2632-35	25,-	(Velazquez, Brun, Vernet), 2185-94	35,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne, 560-67, 3,40 €	30,-	Paraguay 1972, Umenie - múzeum Asunción, 2325-34	35,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne		Paraguay 1972, Fauna, 2385-91, bez leteckých	15,-
- olympijskí víťazi I, 585-92, 3,40 €	30,-	Paraguay 1973, Motýle, 2794-2801	40,-
Dominikánska rep., LOH Melbourne		Paraguay 1975, Umenie (Velazquez, Watteau,	
- olymp. víťazi II, 660-67, 3,40 €	30,-	Rembrandt...), 2646-53	40,-
Filipíny 2004, Sovy, WWF (4)	95,-	Paraguay 1975, Fauna, 2664-71	30,-
Francúzska Antarktída 1987, Plachetnica		Paraguay 1976, Mačky, 2765-72	30,-
- J. B. Charcot, 228	150,-	Papua and New Guinea 1962, Mapa Pacifiku, 43-45	255,-
Francúzska Antarktída 1987, Org. výskum		Polsko 1989, Apollo 11, 3206A - hárček	45,-
zemskej kôry, 229	180,-	Polsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115,	
Francúzska Antarktída 1988, 40 r. 1. francúzskej		hologram, 3,00 €	35,-
expedície, 231	235,-	Polsko 2006, ZOH Turín 2006, zn+k	40,-
Francúzska Antarktída 1988, Ostrov tučniakov, 237-38	180,-	RAKÚSKO:	
Guyana, W. Disney - povolania vo verejnom sektore	65,-	1202, 100 r. GR pošt a telegrafov	5,-
Guyana, W. Disney - povolania v zdravotníctve	65,-	1203, 50 r. úmrtie poetky M. Ebner-Eschenbach	10,-
Guyana, W. Disney - domáce práce	65,-	1204, 200 r. vienského Prátra	5,-
Guyana, W. Disney - rôzne služby	65,-	1205, 10 r. výt. úmrtia architekta J. Hoffmanna	10,-
Guyana, W. Disney - ručné práce	65,-	1206, Umelecká výstava - erb Viedenského	
Južná Afrika - Bophuthatswana 1990,		Nového mesta	5,-
Drobné cicavce, 235-236	80,-	1207, 150 výt. Národnej banky Rakúska	10,-
Kazachstan 1998, Čierny bocian, plameniak			
brodivé vtáky, 226-28	86,-		
Kazachstan 1998, Mačka divá, rys, snežný leopard, 229-31	86,-		
Kokos Isl. Lesné vtáctvo, WWF (4)	125,-		
Kokos Isl. 1981, 100. výt. úmrtia Ch. Darwina			
a 150. r. teórie o vzniku atola, 78-80+BI 1	90,-		
Kongo 2004, Lokomotívy, vlaky, BI (9)	65,-		
Kongo 2004, Motýle, BI (9)	65,-		
Korea 2001, Šachoví veľmajstri 20. storočia,			
4412-17+BI 484	195,-		
Kuba 1994, 55 r. ZOO v Havane, 3788-90	95,-		
Madagaskar 1999, Lemúry, hárček	45,-		
Moldávia 2005, Hady, jašterice, korytnačky, 4+H	120,-		
Norfolk Isl. 1982, Plachetnice, 289-94	95,-		

1208, 120 r. Viedenského spolku ochr. zvierat	6,-
1215, Medzinárodný veľtrh-Wels 1966	12,-
1216, 200 výt. úmrtia kartografa P. Anicha	10,-
1217, Medz. kongres pracovného lekárstva	10,-
1222, 10 r. Rak. spolku na ochranu detí	10,-
1229, Deň známky 1966	12,-
1230, Erb vysokej školy v Linzi	8,-
1231, 100 r. Viedenského krasokor. zväzu	10,-

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

1233, 100 r. valčíka Na krásnom modrom Dunaji	10,-	W. Disney - profesionálny šport	65,-
1234, 100 r. nar. spisov. a básnika K. Schönherra	10,-	St. Vincent and the Grenadines,	
1235, MS v hokeji 1967	9,-	W. Disney - povolania v obchode	65,-
1236, 125 r. Viedenských filharmonikov	9,-	St. Tome E Principe 1980, K 10. výročiu výstupu	180,-
1237, Deň matiek	7,-	na mesiac, 650, (Bl 45), 15 €	
1238, Výstava Gotika v Rakúsku	10,-	Tadžikistan 2005, Kamzíky, WWF (4)	95,-
1239, Výstava Salzburgské klenoty	12,-	Thajsko 2003, 10. výročie diplomatických vzťahov	
1240, Umenie - O. Kokoschka	6,-	s Juhoafrickou rep. (Slony) (2)	20,-
1241, 10. Európske rozhovory, Viedeň	9,-	Upperyafa 1967, LOH Mexico '68, Bl 1, 5,50 €	50,-
1242, Šport - hod kladivom	6,-	Umm-Al-Qiwait 1972, ZOH Sapporo, 464 (Bl 30), 6 €	60,-
1243, Kongres na ochranu rastlín		Yemen 1970, MS vo futbale Mexico'70, Bl 191	50,-
- Mandelínka zemiaková	10,-	Yemen 1970, Plyšové hračky, psy 3-rozm., 1040-45	60,-
1244, Poľnohospodársky veľtrh	6,-	Zaire 1983, Národný park-Garamba, 1079-83	95,-
1245, Lokomotíva Hall 1860	12,-	Zimbabwe 1981, Deň stromu, 255-258, 3,60 €	40,-
1246, Románske fresky, Lambach-Kristus	6,-		
Seychelles 1956, Pamätník padlým hrdinom	30,-		
St. Vincent and the Grenadines,			
W. Disney - povolania v školstve	65,-		
St. Vincent and the Grenadines,			
W. Disney - povolania odborné a vedecké	65,-		
St. Vincent and the Grenadines,			
W. Disney - povolania v doprave	65,-		
St. Vincent and the Grenadines,			
W. Disney - ochrancovia zákona	65,-		
St. Vincent and the Grenadines,			
W. Disney - povolania prímorské	65,-		
St. Vincent and the Grenadines,			

OMNIBUS:

„Západoindická federácia 1958“

- Barbados	80,-
- Grenada	65,-
- Jamaica	140,-
- Montserrat	105,-
- St. Christophes-Nevis-Anguilla	70,-
- St. Lucia	90,-
- Trinidad & Tobago	40,-

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.
Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety

Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (2)	22,-
Benin 2003, Prírodná rezervácia BI (9)	35,-
Benin 2003, Vodné vtáctvo BI (3)	25,-
Benin 2003, Sladkovodné ryby, BI (6) + H	33,-
Benin 2003, Svet dinosaurov, PL (6) + H	35,-
Benin 2003, Život v korálovom mori, PL (3)	25,-
Fujeira 1971, Apollo 14, (5 páska)	18,-
Guinea Bissau 2001, Plachetnice BI (6)	29,-
Guinea Ecuatorial 1974, Morské ryby, PL (16)	35,-
Kongo 2003, Slony, BI (6)	29,-
Kongo 2005, Domáci miláčikovia pes a mačka BI (6)+2H	38,-
Kongo 2005, Africká fauna, BI (6) + 2H	38,-
Kongo 2005, Kolibrík, BI (6) + H	33,-
Kongo 2005, Papagáje, BI (6) + H	33,-
Kongo 2005, Rôzne vtáky BI (6) + 2H	38,-
Kongo 2005, Kačky a divé mačky BI (6) + 2H	38,-
Kongo 2005, Tukan BI (4) + H	25,-
Kórea 1979, Včela medonosná, H (3)	10,-
Kórea 1979, Ruže, PL(6)	18,-
Kórea 1979, MS v stolnom tenise, PL(6)	18,-
Kórea 1980, 50 r. preletu Zeppelinu cez Sev. pól, PL(4)+H	35,-
Kórea 1982, Futbal MS Špania '82, PL(4)+H	25,-
Kórea 1983, Hist. lokomotívy, PL(4)+2K	25,-
Kórea 1986, MS vo futbale, Mexico '86, (H)	12,-
Kórea 1987, ZOH Calgary, H	12,-
Kórea 2004, Hus WWF, (4x 4 bloky)	80,-
Kuba 1995, Vtáctvo na ostr. „Cayo Coco“ (6)	18,-
Kuba 2003, Kubánsky krokodíl WWF, (4)	14,-
Kuba 2003, Ostrovne vtáky, (4)	15,-
Kuba 2003, Polárna fauna, Expo Bangkok 2003, (5+H)	29,-
Mauretánia 2003, Ochrana prírody BI (3)	25,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie BI (2)	22,-
Mauretánia 2003, Prírodné rezervácie I BI (9)	35,-
Mozambik 2001, MS vo futbale Kórea/Japonsko, BI (9) + 3H	48,-
Mozambik 2001, I. Umenie - F. Goya, H	14,-
Mozambik 2001, II. Umenie - P. Picasso, H	14,-
Mozambik 2001, III. Umenie - G. Klimt, H	14,-
Mozambik 2001, IV. Umenie - H. Matisse, H	14,-
Mozambik 2001, V. Umenie - A. Dürer, H	14,-
Mozambik 2001, VI. Umenie - S. Dali, H	14,-
Mozambik 2001, VII. Umenie - P. Delvaux, H	14,-
Mozambik 2001, VIII. Umenie - C. Pissarro, H	14,-
Mozambik 2001, IX. Umenie - J. Miró, H	14,-
Mozambik 2001, X. Umenie - C. Monet, H	14,-

Paraguay 1978, Vojenské rovnošaty, (9)	29,-
Paraguay 1976, Dobývanie kozmu, družice, Výstup na mesiac, (8)	29,-
Paraguay 1976, Plachetnice, (8)	25,-
Paraguay 1976, Domáce zvieratá, (8)	25,-
Paraguay 1976, 200 r. USA, dobývanie západu, (8)	25,-
Paraguay 1979, Vývoj letectva, (9)	29,-
Paraguay 1979, Formuly 1, (9)	29,-
Paraguay 1979, 100 r. elektrifikácie železníc vývoj el. lokomotív, (9)	29,-

Paraguay 1979, Obrazy A. Dürera, Rok dieťaťa (9)	29,-
--	------

Paraguay 1980, Vojenské lietadlá, 75. výročie OAC, Zeppelin (9)	29,-
Paraguay 1981, letecké, vianoce, obrazy Madony s dieťaťom (3)	22,-
Paraguay 1983, letecké, 25. výročie IMO, 490. výročie objavenia Ameriky (3)	18,-
Paraguay 1986, letecké, filat. výstava, AMERIPEX '86 (3)	22,-

Poľsko 1981, Lovná zver, (6)	18,-
Poľsko 1985, Vlk WWF, (4)	12,-
Poľsko 1986, Hist. požiarnci, (1)	5,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Ochr. prírody BI (3)	25,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Národ. parky BI (2)	22,-
R.de Côte D'Ivoire 2003, Fauna afrických planín BI (6) + H	33,-
Somalia 2006, MS vo futbale 2006, PL (4)	20,-

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-

Pri kúpe všetkých 9 ks katalógov len za 396,-

Československo 1945-1992, Pofis 2006, 280 str.
celofarebný 590,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo
1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko
1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka
Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 370,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.-
Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780
(II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67),
(1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790
a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily
Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916)
nové vydanie r. 2006 325,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 330,-

Novotný-Moulis: Papierové platidlá ČSR, ČR
a SR 1918-2004, farebný, vydanie 2004 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92,
ČR a SR 1993-2006 325,-

Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995 690,-

Michel č. 4 Severná a vých. Afrika 2002 950,-

Katalógy staršie, nepoužívané

MICHEL: Nemecko Junior 2004 350,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 780,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty,** 360,-

Havidky čierne, šírka 33, 38, 40, 44, 48
52, 58, 59, 60, 70 a 85 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks 15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm - ks 15,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy
12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá,
lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-

Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-

Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-

Lupa Ø 20 mm v kovovom púzdre, 10x 395,-

Lupa s osvetlením a desiatinným delením,
možnosť zaostrenia 680,-

Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005
alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Nálepky firmy TAPA (staršie) 1000 ks - balíček á 25,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-

I.časť : základné známky a hárčeky,

II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčkov
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !

V prípade záujmu o všetky listy, treba objednať I.+ II. časť súboru.

Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).

Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945 základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKÁ REPUBLIKA

	BZ	Z
Ročník 1998	155,-	485,-
Ročník 1999	185,-	490,-
Ročník 2000	190,-	495,-
Ročník 2001	195,-	525,-
Ročník 2002	185,-	515,-
Ročník 2003	220,-	740,-
Ročník 2004	180,-	550,-
Ročník 2005	185,-	530,-

Ročník 1988, 1999 len formát Pofis, ročníky 2000 - 2004 formát Pofis aj A 4 (cena rovnaká).

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO á 5,-
- bez nápisu á 4,-
- so štvorčekovou podtlačou (len formát Pofis) á 4,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát Pofis aj A4 - cena rovnaká !	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1992	24,-	85,-	46,-	175,-
Ročník 1991	24,-	85,-	80,-	255,-
Ročník 1990	34,-	125,-	58,-	205,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Formát len A4	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1989	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-

Druhú časť albumových listov možno objednať aj bez variantov kupónov, prípadne v ľubovolnej zostave z ponúkaných listov.

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

JÚLOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40)

